

Meghalljuk-e a hívó szót?

E nép számára a kiválasztás nem kiváltságot, előjogot vagy bármilyen előnyt jelent. Sokkal inkább felelősséget, kötelességet... 6. oldal

A hivatástudat

A mai felnőttek egy része, aki dolgozik, tudja azt, hogy mit jelent a munka. De vajon hány ember éli meg hivatásként a munkáját?

9. oldal

Mi tartja össze a reformátusokat?

„Nekünk is vannak szentjeink, sőt mi magunk vagyunk azok: az a szent, aki Istennek elkülönített, Jézussal élő ember”. 15. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2021. OKTÓBER • 32. évf. 19-20. szám • Ára 3 lej

A kiválasztottak

Amikor egyre nyilvánvalóbb a szándékos elbizonytalanítás, és mindent mindennel összemossa semmilyen és képlékeny „egységbe” akarnak feloldani, úgy érzem, mindenél fontosabb tudni, hogy hova tartozunk. Kiválasztottak vagyunk. Reményre, erőre, életre kiválasztottak. Nem hiszem, hogy mások ellenére, vagy mások fölé lennénk kiválasztva. Sokkal inkább arra, hogy az ellenséget is magunk fölé emelve, a rosszat is jóval meggyőzve éljünk. A kiválasztottság ténye véleményem szerint nem dicsekvés tárgya. A kiválasztottság azt jelenti, hogy jogosultak vagyunk az alázatos szolgálatra. Nem a világ kiszolgálására, hanem a királyok Királyának szolgálatára. Ez felelősségteljes kiváltság, amely arról szól, hogy „aki első akar lenni, az legyen utolsó”. Nem a

„fogjuk meg és vigyék”, hanem a „megfogom, viszem, kérek, segítsek” magatartás. Ebben benne van az összetartozás érzése is: egy lehetek a Kiválasztóval és a többi kiválasztottal. Nem vagyok egyedül! Mindenki lehet kiválasztott, mert az elhívás mindenkinek szól. Mindenkinek, aki meghallja, felismeri és enged neki. A kiválasztottság felismerése öröm. Elhívottnak lenni ugyanakkor áldozat, mert sokszor lemondással járhat. Lemondani arról, ami csak nekem jó és másoknak rossz lehet. Kiválasztottnak lenni azt jelenti, hogy a lélek, elme és test hármásából nem engedem kialudni a Lelket. Vagyis nem a test és a szükség, nem az elme és a pusztaság számítás irányít, hanem a lélek és a Szeretet.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

Tévhittek a bibliai hősökről

A superhős filmek korát éljük. Évente több olyan tudományos-fantasztikus film kerül a moziéjszakákra, amely emberek millióinak kelti fel az érdeklődését. Úgy tűnik, hogy az emberiség rajong a csodákért, a különleges képességeikért és a kiválasztottak rátermettségéért.

A bibliai történetek is beszámolnak természetfeletti eseményekről, szenzációs csodákról, superhősöket megszegező képességekről, és olyan kiválasztottakról, akik véghez vitték a lehetetlent. Gondolhatunk Sámson erejére, Mózes győzelmére Egyiptom felett, Dávid félelmet nem ismerő engedelmségére, József rendkívüli életére, Illés sziporkázó áldozatára a Kármel hegyen, Dániel töretlen hitére, vagy Jézus elképesztő csodáira.

Mi pedig álmélkodással csodáljuk Isten kiválasztottainak hősiességét, miközben lelkünk mélyén kissé marcangoljuk magunkat, mert hozzájuk képest nagyon gyengének bizonyulunk. Illés megmutatta a Baál imádóinak, hogy ki a valódi Úr, mi azonban nem kapunk tüzet az égből, amivel bizonygathatnánk a hitünket az ateisták előtt. Dániel nem félt sem az oroslánoktól, sem a tüzes kemencétől, ezzel szemben mi már attól is pánikba esünk, ha emelkedik a villanyáram ára. Jézus minden helyzetben tudta, hogy mit kell mondania, mi pedig egy váratlan szituációban csak zavartan hebegünk-habogunk.

(Folytatás a 2. oldalon)

www.facebook.com/harangszo

Tévhittek a bibliai hősökről

(Folytatás az 1. oldalról)

Isten hősei nem tökéletesek mindenben, hiszen ők nem az emberi fantázia szüleményei, hanem hozzánk hasonló hús-vér emberek. Mózes már az elhívása kezdetén próbált kibújni a felelőség alól és kifogásokat keresett. József kezdetben egy elkényeztetett gyerek volt, aki meg kellett élnie a kút mélyének csalódását, a rabszolgaság kiszolgáltatottságát és a börtönviselteknek járó megvetést. Csak ezek után lett az az ember, akit Isten a népek megtartására rendelt.

Dávid gyermekként aratott győzelmet Góliát felett, majd Saul, a felkent király ellen akkor sem lázadt fel, amikor az már nyíltan az életére tört. Az Istennek való tökéletes engedelmsége viszont megbukott egy nő bájain.

Péter háromszor is megtagadta Jézust, pedig előzőleg hevesen bizonygatta az ellenkezőjét. Pál a keresztyének egyik legelszántabb üldözője volt, amíg a damaszkuszi úton rá nem ébredt a hibájára. Sok példát lehetne még sorolni, de teljesen fölösleges, mert így is látszik, hogy Isten nem hibátlanokat keresett magának, hanem engedelmes embereket, akik olykor elgyengülnek, megszedülnek, depresszióba esnek, sötétben látják az életet, bizalmatlanok és csalódásra hajlamosak.

Mi is lehetünk hősök! Csak előbb le kell győznünk az óemberünket, hogy Isten Szentlelke uralkodjon bennünk.

A szeretetszolgálat hősei kell legyünk, mert erre választott ki minket az Úr. A világ bolondjai kell legyünk, akik által megszegyenülnek a bölcsek, s a világ gyengéi kell legyünk, akiknek a munkája nyomán megszegyenülnek az erősek.

A filmek fő gonosza mindig fitogtatja az erejét. A mi fő gonoszunk sokkal alattomosabb, mert titokban beköltözik a szívünkbe, és tönkreteszi a családot, eltávolítja az igaz barátokat, a lelki békét nyugtalanságra váltja, a megelégedés helyére kapzsiságot szerez. Közben mind jobban elhomályosul a krisztusi tekintetünk, és egyre kevésbé vesszük észre, hogy már apró áldozatokkal is nagy dolgokat érhetünk el.

Isten választottjának lenni áldás és felelőség. Jézus bátorításával igyekezzünk betölteni a rendeltetésünk: „én választottalak titeket, és arra rendelvelek titeket, hogy elmenjete, és gyümölcsöt teremjete, és a ti gyümölcsötök megmaradjon, hogy akármit kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek” (Jn 15,16).

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN BÉLA

A kiválasztottak felelőssége

„És ha az Úr nem rövidítené meg azokat a napokat, senki sem menekülne meg, de a választottakért, akiket kiválasztott, megrövidítette azokat a napokat” (Mk 13,20).

Egyszer minden szenvedés véget ér, és minden vihar elcsendesedik. A pusztulás mértékét viszont nagy részben az idő határozza meg. A néhány perces vihar kevesebb kárt okoz, mint az órákon át tartó. A háborús időszak minél tovább húzódik, annál több életet követel. A végső pusztulás egyedül akkor kerülhető el, ha az Úr megrövidíti az ínséges időszakot, ehhez viszont elengedhetetlenek a kiválasztottak. Nekik köszönhető, hogy a gyötrelmek még azelőtt véget ér, mielőtt a sírba taszítana.

Szükség van a kiválasztottakra, akik megtapasztalták, hogy Jézushoz mehetnek úgy, ahogy vannak, de miután elkezdtek vele járni, más emberré kellett lenniük. Olyan emberekké, akik az igaz értékeket többé nem a haláshálóban vagy a vámszedő asztalon keresték, hanem Jézus mellett. Ezek a kiválasztottak nem mindig álltak a helyzet ma-

gaslatán, de újra és újra engedelmséget tanúsítottak Isten iránt. Ők megtanulták, hogy az Úrnak való engedelmség fölülír minden földi törvényt, hagyományt és szokást.

Ilyenek vagyunk? Bárcsak nyugodt lelkiismerettel és határozottsággal mondhatnánk, hogy igen. Csakhogy a minket kiválasztó Isten kegyelme nélkül már mind elveszettek lennénk. Mégis minden dicstelenségünk ellenére törekednünk kell arra, hogy az Úr kiválasztottjaihoz méltó életet éljünk. Ez lehet a magunk és a környezetünk megtartásának a kulcsa.

Napjainkra rájöttünk, hogy a legnagyobb pusztítást maga az ember okozza. Miattunk változik a Föld ökoszisztémája, mi robbantjuk ki a háborúkat, mi hunyunk szemet a szegénység felett, mi akarjuk újraírni a természet törvényeit, és mi tesszük süketé önmagunkat Isten igéjének meghallására. Nekünk kell változnunk, megtérnünk a tévútjainkról ahhoz, hogy pusztulás helyett a megmaradás, rombolás helyett az építés eszközei lehessünk.

ERDEI-ÁRVA ISTVÁN BÉLA

Odaszánva

„... Okos istentiszteletként szánjátok oda magatokat élő, szent, Istennek tetsző áldozatul...” (Róm 12,1–2)

Isten szolgálatában állni és abban hűséggel megmaradni jó. Hogyan szolgálhatnám Őt? Odaszánt élettél. Nem a világhoz és annak kívánságához igazodva. Ez csakis megújulás, újjászületés által történhet. Legyek éhes és szomjas minden nap az Ő szavára. Ez a feltétele annak, hogy Isten Lelke meg tudjon ragadni.

Ha nem figyelsz Isten vezetésére, akkor ez a világ maga felé fordít, elfordít Istentől, és

közben becsapódsz, kifordulsz emberi mivoltodból, mert csak az Emberfia, Jézus Krisztus által lehetsz új emberré.

Nyelvemet is odaszánjam. Isten magasztalására legyen, s ne átkozzam vele felebarátomat. Odaszánjam magamat Istennek, mint aki a halálból életre keltem. Eddig a halál állapotában voltam? Krisztus nélkül igen.

A Krisztus által megújított embert Isten megajándékozza testvérekkel. Nem véletlenül kérleli többes számban a testvéreket Pál. Megkérhető, együtt és egymásért küzdő emberek ők.

Az odaáldozás célja a megtisztulás. A magát odaszánó embert megtisztítja. Ennek örül Isten. Ez az okos istentisztelet.

SEBESTYÉN LÁSZLÓ EDE

Látni és láttatni a prédikációt

„Az imádságban állhatatosak legyetek, vigyázzán abban hálaadással; ... Bölcsen viseljétek magatokat a kívül valók irányában, a jó alkalmatosságot áron is megváltván. A ti beszédetek mindenkor kellemetes legyen, sóval fűszerezett; hogy tudjátok, hogy mimódon kell néktek kinek-kinek megfelelnetek” (Kol 4,2–6).

A Kolossébeliek levelét nevezik még „baráti” levélnek is, hiszen Pál olyan embereket buzdított, akik hűségesek voltak az igazi tanításhoz. Buzdít minket is, hiszen szükségünk van rá. És nem csak nekünk, hanem a gyülekezeti közösségeinken kívül élőknek is, mert az evangéliumot közöttük is terjesztenünk kell. Ez egy nagyon fontos kötelességük, hiszen nagyon sok tévtanítással lehetett találkozni Pál idejében és lehet a jelenben is. A gyülekezetnek mind szóval, mind életével tanúskodnia kell a megváltás örömeiről.

IMA

Pál szerint a hatékony evangelizáció alapfeltetele az imádkozás. Erre figyelmeztette Jézus is a tanítványait a Gecsemáné kertjében: „Vigyázzatok és imádkozzatok” (Mk 14,38a). De mert nem vigyáztak, álomba merültek.

HOGYAN KELL IMÁDKOZNI?

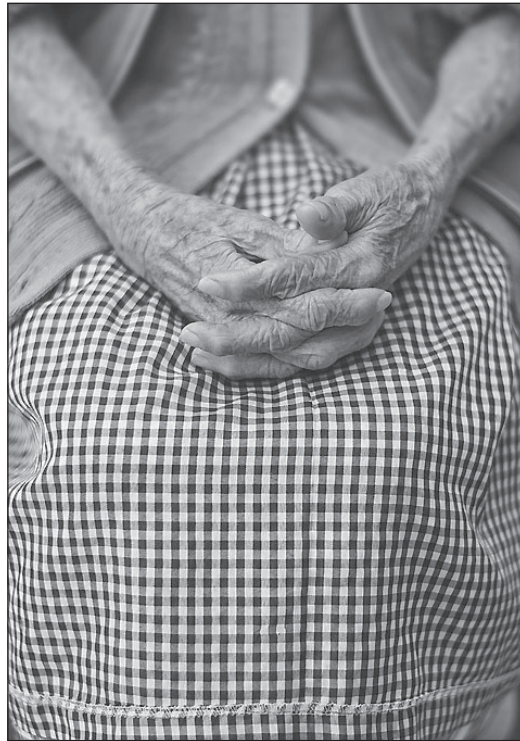
Először is állhatatosan. Vagyis kitartóan, lankadatlanul. A Lukács evangéliuma 18. részében Jézus a hamis bíróról és az özvegyasszonyról mondott példázatában azt mondja: „mindig imádkozni kell, és meg nem restülni” (1v). Ez a példázatbeli energikus özvegyasszony nem hagyott nyugtot a helyi bírónak. Bárcsak ilyen lenne a magunk imádkozása is, mert meghallgatásra találna Istennél!

Ne feledjük: az ellenség az imádkozást elhanyagoló gyülekezetben végezheti legjobban romboló munkáját.

Másodszor: hálaadással kell imádkozni. Úgy hiszem, mindegyikünknek van kiért, miért hálát adnia. Nemcsak a múltbeli imameghallgatásainkért, de még azokért is, melyek nem találtak meghallgatásra. Istennek minden biztonnyal volt rá oka, hiszen ő tudja, hogy mi a legjobb a számunkra.

NYITOTT AJTÓK

De miért is kellett különösen könyörögniük imáikban a kolossébelieknek? Pál bizonyára nem azért kéri őket, mert ő is imádkozik értük. Ahogyan szoktuk mondani: kölcsönkenyér visszajár. Nem azt kéri, hogy ő és a társai szabaduljanak ki a börtönből, hanem „hogy Isten nyissa meg előttünk az ige ajtaját”. Vagyis nyisson ajtót az igehirdetés előtt.

A börtön ajtóit talán megnyílnának, ha abba hagyná az igehirdetést, a Krisztusról való biztonyságtételt, hiszen amiatt raboskodik. De Pál egy másik ajtóért könyörög, vagyis egy olyan lehetőségért, „hogy szólhassuk a Krisztus titkát, a melyért fogoly is vagyok”.

Krisztus „titka” ez esetben az, hogy Ő életét áldozta a pogányokért is, így azok is megtérhetnek, akárcsak a zsidók. Izráel vezetői tehát e titok hirdetése miatt juttatták fogságra, ezért börtönöztették be néhány társával.

Időszerű a kérdés: kell-e imádkozni az igehirdetőkért, vagy elég, ha csak ők imádkoznak a gyülekezetért és a tagjaiért?

Engem minden alkalommal megerősít, mikor gyülekezetünk presbiterei az istentisztelet előtt a közös imádkozás rendjén Isten áldását kérik a gyülekezetre, az istentiszteletre és az igehirdető biztonyságtételére. Testvérek, ti gyakoroljátok ezt? Mert azok, akik Isten segítségül hívása és ajándéka nélkül hirdetik az ígét, nem fogják előrevinni az igazság ügyét.

Az igehirdetőnek is szüksége van a társak imádkozó segítségére, szeretetére. Mert mi is sokszor elfáradunk, ellankadunk, elfásulunk. Az evangélium győzelméhez szükséges a ti támaszatok, imádságotok.

Néhány éve egyik lelképásztor kollégámmal jöttünk hazafelé a Szatmárnémetiben tartott országos lelkészértekezletről. Valahol Nagykároly és Székelyhíd között a határrendészet munkatársai megállítottak, igazoltattak, átnézték a gépkocsi csomagterét is, s mikor a tudomásukra jutott, hogy lelkészek vagyunk, az egyik határrendőrnő arra kér, hogy majd imádkozzam érte. Mire azt feleltem: Kedves hölgyem, örömmel teljesítem a

kérését, de azt javaslom, hogy először saját maga imádkozzon, mert példának okáért, ha én megebédelek, és ön nem, éhesen fog maradni.

A VÁLASZADÁS EVANGELIZÁCIÓJA

A keresztyének felelősséggel tartoznak azért, hogy beszéljenek Istenről és bölcsen viseljék magukat a kívülállók irányában – hallottuk az igéből. Krisztus biztonyságtévőinek úgy kell az emberek között járniuk, ahogyan az élelmes kereskedő figyel a piacot: hol mutatkozik valami, amit áron is meg kell váltani, vagyis megvásárolni. Az alkalmak megvásárlása a lehetőségek megvásárlását jelenti.

A kolossébelieknek azért kell imádkozniuk, hogy Pál hirdethesse az evangéliumot. Az ő kötelességük viszont az, hogy készüljenek fel, hogy bárkinek felelni tudjanak. Legyenek készek, hogy az alkalmakat megragadják.

Ez a válaszadás evangelizációjának a lehetősége. Hitünk szóbeli megvallása legutoljára marad a felolvasott igerészben.

Pál nem azt tanácsolja, hogy a keresztyének mindenkinek feleljenek. Tehát inkább válaszolniuk kell a kérdésekre, mintsem hogy beszélgetéseket kezdeményezzenek. El kell fogadniuk a nyitásokat, nem pedig előidézniük azokat. A keresztyéneknek bölcsen kell viselkedniük a kívülállókkal szemben.

Minden ember lelkét más-másféleképpen lehet megközelíteni, azért van szükség a bölcsességre, jól fűszerezett beszédre, „hogy mi módon kell néktek kinek-kinek megfelelnetek”.

Az életünk a legjobb prédikáció, biztonyságtétel. Spurgeon idézem: „A legjobb vallás az, amelyik a varrógép mellett szorgalmas, a kemencezugban barátságos, és az asztalnál szívélyes”.

Észak-Amerikában történt. A szerda esti imaórát beszüntették az emberek közömbössége és a részvétel hiánya miatt. Csupán egy idős asszony elégedetlenkedett ezzel a döntéssel. Elhatározta ez a kegyes asszony, hogy ha senki sem, de ő elmegy az imaórára. Egyedül volt a templomban. Imádkozott, énekelt, ismét imádkozott. Hazament. Megkérdezte tőle a szomszédja, hogy hol volt. „Imaórán voltam.” „Imaórán? Úgy hallottam, megszüntették. És kik voltak?” „A Jóisten és én. Igazi imaóra volt.” A következő szerdán az idős asszony meglepetésére sokan megjelentek az imaórán.

Testvérek, szükség van a személyes biztonyságtételünkre. Jegyezzük meg: tanúbiztonyságot tevő szavaink hamisan fognak csengeni, ha nem áll mögöttük hiteles keresztyén élet, nemcsak a gyülekezetben, hanem otthon, a munkahelyen is vagy bárhol.

A kiválasztottak és az elhívottak

A zsidókat szokás „választott népként” emlegetni. A kiválasztás még Ábrahámmal kezdődött, valamikor a Kr. e. 20. században, de a zsidó nemzet megalapítása kb. 500 évvel később, a Sínai-hegyi törvényadással vált véglegessé, amikor Isten Mózesen keresztül ígéretet tett arra, hogy ha az Egyiptomból kiszabadított nép engedelmesen hallgat szavára, és megtartja szövetségét, akkor, bár Ővé az egész föld, valamennyi nép közül ők lesznek a tulajdona. „Papok királysága és szent népem lesztek” – fogadja Isten a 2Móz 19,5–6-ban.

A KIVÁLASZTOTT ZSIDÓSÁG

Ezek a papok, akikről itt szó van, azonban nem Áron főpap leszármazottai, mert vérségi-dinasztiai értelemben nem lehet minden zsidó pap. Itt végső soron a papi szerepre vonatkozó utalás történik.

Zsidó felfogás szerint a pap feladata az, hogy Istent „lehozza” a néphez, és hogy a népet fölemelje Istene közelébe. A zsidó nép világban betöltött szerepe szintén az, hogy az Urat lehozza a világba, és a világot közelebb vigye a Teremtőhöz.

A „papok birodalma” és a „szent nép” egymás mellé helyezése pedig azt érezteti, hogy ebben a külvilág felé történő küldetésben akkor lehetnek eredményesek, ha a Törvény iránt elkötelezettek maradnak. Mégsem a zsidó valláshoz való ragaszkodása, hanem pusztán létezése emlékeztet állandóan a zsidóság különleges helyzetére a világban, éljenek akárhol, diaszpórában vagy Izrael földjén.

A zsidók kiválasztása tehát nem arról szól, hogy milyenek a zsidók, hanem hogy milyen Isten. Nem az ő emberi érdemük, sem nem valamilyen gonosz összeesküvésük gyümölcse, hanem az Istentől való kiválasztásuk áldása és terhe.

Ugyanakkor az a mérhetetlenül sok üldözés, gyűlölet és szenvedés, amely a zsidóságot az elmúlt évezredekben érte, szintén a kiválasztottságuk gyümölcse és terhe, illetve az engedetlenségüknek és bűneiknek a következménye volt.

ANTISZEMITIZMUS

A zsidók iránti gyűlölet egyidős a nemzetükkel, vagy talán meg is előzi őket. Az egyiptomi elnyomás az uralkodó társadalmi réteg félelméből fakadt, aminek volt ugyan némi faji oldala is, de mégsem tekinthetjük a mai értelemben vett antiszemitizmusnak, inkább csak az uralkodó társadalmi réteg hatalomféltéséről volt szó.

Az antiszemita gyűlölet legelőször Perzsiában volt tetten érhető, ahol az elhurcolt

zsidók gazdasági jóléte és kiemelkedő társadalmi pozíciója váltott ki haragot a zsidókkal szemben. Eszter könyve ír erről: Hámán, a perzsa király nagy hatalmú minisztere kollektív bűnösöknek nyilvánította Izrael fiait, és megkísérelte a birodalomban élő összes zsidó kiirtását. Mordokaj és Eszter királyné bátorságának köszönhetően terve az ellenkezőjére fordult. Ennek a szabadulásnak az emlékére ünnepli a zsidóság a purim ünnepét.

Izrael a hellén uralom ideje alatt szenvedte el történelmének egyik leghevesebb antiszemita támadását, mégpedig saját hazájában.

Antiochusz Epifanész (Kr. e. 175–164) szír királynak az volt az álláspontja, hogy a zsidókat meg kell semmisíteni, mert ők a Föld egyetlen olyan népe, amely nem hajlandó közösködni az emberiség más részével. A jeruzsálemi templomban Zeusznak állíttatott oltárt, a zsidókat pedig disznóhús fogyasztására kötelezte, és betiltotta a szombat ünnepelését.

Intézkedései nyomán a hithű zsidók hősiessé szabadságharca bontakozott ki, a Makkabeusok vezetésével. Ellenállásukat siker koronázta, és Kr. e. 164-ben kivívták függetlenségüket, ezzel pedig, ha csak rövid időre is, de létrehozták Izrael önálló államát.

A zsidók elleni ellenséges indulat ezzel nem ért véget, hanem végigkísérte sorsukat és történelmüket egészen a 20. század első felében bekövetkezett iszonyatosan embertelen holokausztig.

KERESZTYÉN ANTISZEMITIZMUS

A keresztyén zsidóellenesség egyidős magával a keresztyén egyházzal. A legelső antiszemita Péter és a többi tanítvány voltak, akik már az első pünkösdkor, a keresztyén egyház

megalakulásakor a zsidókat tették felelőssé Krisztus haláláért. Fontos azonban, hogy ők nem faji, hanem hitbéli alapon tették ezt.

Luther Márton 1523-ban megjelent *Jézus Krisztus zsidónak született* című írásában azt fejtegette, hogy a reformációval az evangélium hívására tömegesen fognak áttérni a zsidók a keresztyén hitre. A zsidók erre azzal válaszoltak, hogy a Talmud magyarázata felülmúlja a Lutherét, és reformátornak kellene áttérnie a zsidó hitre. Luther ezek után szembefordult a zsidósággal, és 1543-ban *A zsidókról és hazugságaikról* című írásában már arról írt, hogy zsinagógáikat fel kell gyújtani, a rabbikat pedig el kell tiltani a prédikálástól, házaikat le kell rombolni, és istállóba kell őket gyűjteni.

Kálvin János nem vallotta Luther nézetét, amiért lutheránus részről meg is vádolták őt zsidóbarátsággal, igaz, az ő figyelmét az anabaptisták (újrakeresztelők) kötötték le, akiket még a zsidóknál is jobban üldöztek mind katolikus, mind protestáns részről.

ÜDVÖZÜLNEK-E A ZSIDÓK?

Pál apostol látása szerint ő maga a bizonyíték arra, hogy Isten nem vetette el Izraelt. „Hiszen én is izraelita vagyok” – írja a római gyülekezetnek (Róm 11,1). Azok a zsidók, akik Messiásnak fogadják el Jézus Krisztust, a kegyelemből kiválasztottak (Róm 11,1–6); azok pedig, akik elutasítják Őt, azok Isten megkeményítő ítéletében részesülnek (Róm 11,7–10). Viszont Pál itt Izraelről nem mint nemzetről beszélt, hanem azokról a zsidókról, akik hittek Krisztusban és keresztyények lettek!

Az apostol a továbbiakban azzal folytatja, hogy a zsidók bukása (elvetetése) a világ üd-

faji vagy hitbeli egység?

vösségére szolgált, amit a szelíd olajfa és a vad olajfa példáján mutatott be (Róm 11,17–24).

A példázat szerint a szelíd olajfa Izrael, a vad olajfa pedig a nem zsidó népek. Isten a Jézushoz meg nem térő zsidókat letöri az olajfa gyökeréről, és a vad olajfájukról leszelt pogány ágakat beoltja a szelíd olajfa gyökerébe, hogy élvezzék a gyökér tápláló nedvét.

Akik viszont Krisztus-hitre jutnak, azokat Isten újra beoltja a szelíd olajfába. Nem a származás, hanem egyedül a hit számít tehát! Isten elvetette ugyan Izraelt mint üdvösségre kiválasztott népet, az egyéneket azonban újra magához fogadja.

KIVÁLASZTVÁ AZ ELKÜLDÉSRE

A keresztyénség Theodosziosz császár óta (347–395) kizárólagossá és felsőbbrendűvé vált: Krisztuson kívül nincs üdvösség! A keresztyén egyházzal pedig Istennek az a célja, hogy bizonyossá tegyen Jézus Krisztusról a világ előtt. A keresztyénség nem eszme, jól hangzó ideológia vagy idejét múlt látszó világnézet, hanem a Krisztus evangéliumáról szóló hiteles és eleven híradás!

Jézus korai tanítványainak elsődleges dolga mások tanítványává tétele volt (Mt 28,18–20), ám a mai kihívások és körülmények teljesen megváltoztak.

Mi a kiválasztás értelme ma? A fő megbízatás nem változott ugyan, és a tanítványoknak adott kereszteselési parancs ránk is ugyanúgy érvényes, de vitathatatlan tény, hogy éles eltérések vannak az akkor és a most között.

„A világ változik!” – szoktuk mondani, és a korrallal együtt változunk mi magunk is. Ez pedig az egyházra is érvényes! A tudomány ezt a lineáris időbeli változást fejlődésnek nevezi. Jézus Krisztus viszont tegnap, ma és mindörökké ugyanaz (Zsid 13,8), anyaszentegyháza ellenben a változó világ keretei között éli mindennapjait. Hogyan tegye, hogy hűséges maradjon Ura megbízatásához?

Thomas Kuhn (1922–1996) amerikai tudománytörténész 1962-es vitatott könyvében (*A tudományos forradalmak szerkezete*) arról értekezik, hogy a tudomány fejlődése nem felhalmozódás, hanem sokkal inkább forradalmak útján halad előre.

Amikor a „rég” tudomány és világszemlélet már alkalmatlan az új kérdések megválaszolására, akkor az „úttörők” szükségszerűen másként kezdik látni a valóságot. Ez a világszemlélet-váltás (amit ő paradigmaváltásnak nevez) nem is az egyéneken, hanem az egész társadalomban érlelődik meg, és az új valóságértelmezések 300–500 évente lépnek a régi helyébe.

Ez a világszemlélet-váltás pedig az egyházra és annak küldetésére is igaz, bizo-

nyos határokig. Az apostoli korban az első keresztyének Krisztus visszajövetelének lázas várakozásában éltek. Néhány száz évvel később, az egyházatyák korában az egyháznak a hellenisztikus-görögösülő kultúrában kellett megtalálnia a helyét. A középkortól kezdve a római katolikus, majd a reformáció, később pedig a felvilágosodás világszemlélete formálta az egyház önazonosságának változását egészen napjainkig, amikor az ökumenikus világ és egyházszemlélet válik jellemzővé.

Ezek a szemléletváltozások viszont nem szorítják ki az előzőket, mint a tudományban (kopernikuszi – newtoni – einsteini), hanem a művészethez hasonlóan tovább élnek és újra felbukkannak.

Ezért férnek meg a konzervatív, a liberális, de még az egészségesen radikális hívek is egymás mellett az egyházban. Nem megalkuvás ez, hanem annak a valóságnak a megélése, amire Pál apostol azt mondja, hogy „most tükör által homályosan látunk” (1Kor 13,12), de látunk! Természetes tehát, hogy a magunk módján értjük és valljuk meg hitünket.

Hitfelfogásunk olyan, mint egy térkép, ami nem azonos a valóságos területtel, a valóságnak csupán leképzése, ami azonban nélkülözhetetlen az eligazodásban. Viszont másfajta térképek is léteznek ugyanannak a területnek a behatárolására!

Az új korok olyan új kérdéseket szegeznek nekünk, amelyekhez még csak hasonlók sem vetődtek fel eddig. A válasznak pedig korunkhoz szólónak kell lennie, összhangban a keresztyén hit lényegével, Krisztus evangéliumával.

Korunk kihívásai között legnagyobb példaként az ún. nyugati keresztyénség, ami ezer évnél is tovább uralta a keresztyén világszemléletet, egyértelműen elvesztette uralkodó szerepét. Olyannyira, hogy egyre erőteljesebben érezhető, hogy a világ „másik része” szabadulni szeretne tőle.

Hasonló horderejű a rasszizmusra, az elnyomásra vagy a nemi megkülönböztetés elleni harcra adott egyházi válasz. Itt említhetjük meg a felvilágosodás lineáris haladáselméletét, ami hamis istennek bizo-

DIETRICH
BONHOEFFER

nyult; vagy a véges erőforrások és a környezetrombolás kérdésének felelősséggel teljes tárgyalását.

ISTENTŐL A VILÁG FELÉ

A keresztyén egyháztól minden időben egyértelmű iránymutatást vártak az emberek, viszont ma már egy olyan korban él ez az egyház, amelyben nem elég az általános iránymutatása! Az emberek konkrét válaszokat várnak konkrét élethelyzetekre. De valóban ez lenne az egyház feladata, hogy minden felvetődő kérdésre konkrét választ adjon?

Dietrich Bonhoeffer (1906–1945) evangélikus lelkész-teológus, a második világháború alatti német ellenállás támogatója és mártírja egyik értekezésében erre a tévképre hívja fel a figyelmet. Meglátása szerint korának egyháza figyelmen kívül hagyta azt, hogy Jézus nem foglalkozott világi problémák megoldásával (Lk 12,13–14), hanem mindig más síkon válaszolva isteni választ adott az emberi kérdésekre. Nem megoldást hozott, hanem megváltást az ember számára! Korának keresztyénsége ezt felejtette el, ezért tévesztett célt a második világégés idején.

A probléma – megoldás tengelyre épülő gondolkodásmód nem biblikus. Krisztus útja nem a világ felől indulva közelített Isten felé, hanem éppen fordítva: Istentől indult a világ felé! Ez az evangélium! A keresztyén egyház üzenete minden korban, minden körülmény között Isten szava a világhoz.

Ez az igazi és egyetlen küldetése: megragadni Jézus és az első tanítványok szolgálatának logikáját, és azt továbbfolytatni a mai világ életében. Erre választotta ki és hívta el Isten!

Meghalljuk-e a hívó szót?

E nép számára, és számomra is, a kiválasztás nem kiváltságot, előjogot vagy bármilyen előnyt jelent. Sokkal inkább felelősséget, kötelességet, teherhordozást, mondja Horváth Sándor, a Békéscsabai Zsidó Hitközség elöljárósági tagja.

– A múlthoz, a bibliai időkhöz képest, mit jelent ma a kiválasztottság? Felelősség, jog, kegyelem?

– A választott nép esetében a kiválasztottság a legtöbb esetben keserűséget, fájdalmat, nehéz terheket és szembenézést jelent a gettóval, Auschwitzcal, a gázkamrákkal; a múlttal és a jelen lévő, újból meg-megjelenő, egyre erősödő antiszemitizmussal. A választott népben ott a kérdés, hogy ők akarták-e, vagy nekik jöe hogy az Örökkévaló őket választotta ki a sok népből. Felmerül a kérdés, hogy Ábrahám miért nem maradt ott, ahol volt, a jólétben, biztonságban.

Ábrahám ősatyánk azonban engedelmességet az Örökkévaló Istenünk hívásának, kiválasztásának. Ennek a kiválasztásnak hordozzuk olykor az örömet, olykor pedig a keserűséget, a történelmünkben átélt különböző pogromokon keresztül.

E nép számára, és számomra is, ez a kiválasztás nem kiváltságot, előjogot vagy bármilyen előnyt jelent. Sokkal inkább felelősséget, kötelességet, hogy a fentiek terhét elhordozzuk, és tudjuk elmondani, bizonyosságot tenni arról, hogy az Örökkévaló nem engedte ennek a kiválasztott népnek a teljes elpusztítását, éppen a kiválasztottsága miatt sem. És ez nem más, Reményik szavaival élve, mint maga „a Kegyelem”! Nem az a kérdés, hogy zsidónak születtünk-e, hanem hogy, mint Sámuel, meghalljuk-e a hívó szót és válaszolunk rá: igen, Atyám, legyen meg a te akaratod!

– A világ és azon belül a hívó emberek tekintélyes részének Izrael olyan példakép, amely sok áldásban részesül, és amelyre érdemes figyelni. Így volt ez a koronavírus-hullámok idején, de a tudomány, a politika és egyáltalán a világban zajló folyamatok esetében is. A hívó zsidó ember látja, milyen fontossággal bír a világ számára Izrael és mindaz, ami ott történik?

– Az elmúlt időszakban, köszönhetően a világhálónak és a médiának, azonnal lehetett értesülni az Izraelben zajló eseményekről. Nagyon elkésztőek voltak számunkra, az elmúlt hónapokban, az Izrael államát sújtó csapások, azonban azok nem gyengítették meg az ország egységét, hanem még közelebb hozták egymáshoz a politikailag is igen megosztott állam polgárait. Izraelnek komoly védelmi eszközei vannak (például a vaskupola),

amelyek nagy részben megvédik polgárait. Viszont nem lehet védekezni azoktól az elvakult terroristáktól, akik akár késsel vagy kézi lőfegyverrel hajtanak végre súlyos merényleteket. Ezért is olyan nagy a katonai jelenlét egész Izraelben.

Magyarország az elsők között állt ki és áll ki Izrael mellett. Olvastam, hogy a tálibok most azt hangoztatják, hogy Kabul után Izrael következik. Tudom, hogy sokan imádkoznak Izraelért. Ez az, amit mi tehetünk, és hogy felhívjuk a világ figyelmét imáinkkal és szolidaritásunkkal.

– Yossi Amrani, Izrael magyarországi nagykövete mondja: „A holokauszt áldozatait semmi rosszat nem tettek, mindössze anynyi volt a bűnük, hogy zsidók voltak. Erre a gonoszságra nincs bocsánat.” Szavai arra is rávilágítanak, miért van szükség emlékezéskultúrára, annyi évtized távlatából is. A békéscsabai zsidó hitközség nagyon elkötelezett ezen a téren.

– A békéscsabai hitközségnek nagyon fontos az emlékezés. Emlékezünk és megőriztük a Békés megyéből elhurcolt és a soában elpusztított hittestvéreink emlékét. Minden év júniusának utolsó vasárnapján a világ számos pontjáról érkeznek emlékezők; túlélők, illetve a túlélők hozzátartozói. Mivel a mártíroknak nincs sírhelyük, ahol az emlékezés követ letehetnének, ezért itt, Békéscsabán egy

egyedülálló emlékfalal emlékezünk az áldozatokra: egy-egy gránitlapon a Békés megyéből elhurcolt áldozatok neve van feltüntetve. Mert a Talmud szavaival hirdetjük, hogy emlékezni és emlékeztetnünk kell.

– Milyen ma Magyarországon zsidónak lenni? Látunk magunk körül egy forrongó Európát, amely leveti az évezredek zsidó-keresztény civilizációformáló identitását, helyette az eltörléskultúrát (cancel culture), a gendert és az agresszív iszlám migrációt részesíti előnyben. Utóbbiból eredően az egekbe szökött a nyugat-európai antiszemitizmus.

– Európa-szerte hallani különböző antiszemita megnyilvánulásokról, atrocitásokról. Van olyan ország, ahol nemhogy fekete kaftánban és srájmliban, (szórmekalap) de még kipában (a talán legjellegzetesebb zsidó viselet, a vallásosabb zsidó férfiak által viselt sapka, a kpa vagy kapedli – zsidó.hu) sem célszerű utcára menni. Addig ez itt, Magyarországon teljesen természetes, és teljes biztonságban van mindenki.

Ma Magyarországon zsinagógák tucatjai kerülnek megnyitásra, közösségek tucatjai jönnek létre, úgyhogy a minjen (tíz felnőtt férfi) mindenhol biztosítva van. Vagy éppen kórházat, iskolát, szociális intézményeket adnak át. Békéscsabán árnyaltabb a helyzet. Bár itt egy 15 éve épült új zsinagóga biztosítja az imádkozás helyét, a közösségnek két nagy zsinagógája, szociális és kulturális intézménye, jesivája, iskolája veszett oda. Békés megyében egyedül itt vannak péntekenként és ünnepeinken alkalmaink, sajnos egyre idősebb korosztállyal, amelynek tagjai évtizedekig nem forgatták a Tórát, az imakönyveket, de hála Istennek két éve elindultunk azon a választott úton, amire a Kiválasztó választott minket. Másfelől azonban itt nem úgy tudjuk gyakorolni hagyományainkat, hitünket, mint akárcsak Debrecenben, ahol például van kóser (vallási előírások szerinti) vágóhíd, van mikve (rituális fürdő), kóser bolt stb.

– Beszéljünk egy kicsit rólad is.

– Szociálpolitikával foglalkozom. Jelenleg a Mezőberényi Református Szeretothonnak vagyok az igazgatója. Emellett fontos szakterületem a gyámügy (felnőttek törvényes képviselője). Szociálpolitikai szakértőként és szociális vizsgabizottság elnökeként is ténykedem, alkalmanként mediálok is. Több diplomával és végzettséggel rendelkezem. Nős vagyok, van egy 22 éves lányom, aki a református gimnáziumban érettségizett. Rendszeresen járok a békéscsabai református gyülekezetbe.

A kiválasztottság tudata

Ha végigvesszük a Bibliát, sok kiválasztott és elhívott emberrel találkozunk, akiknek különleges képességeik és különleges küldetésük is volt, de ha kilépünk a Bibliából, és ha a világtörténelmet pásztázzuk végig, találunk hadvezéreket, de diktátorokat is, akik kiválasztottságuk tudatában akár ördögi dolgokat is végbevittek. Tehát ebben a témakörben találunk jó és rossz példát is olyanokra, akik mind-mind kiválasztottak voltak, vagy kiválasztottnak tekintették magukat.

De mi történik, ha ebben a témában a hétköznapi szintjén vizsgáljuk meg az átlagembereket? Vajon mit jelent a kiválasztottság érzése? Vajon ez csak a különleges küldetést teljesítő ritka emberek kiváltsága lenne?

HÉTKÖZNAPI KIVÁLASZTOTTAK

Ha az embernek van hite, az már önmagában azt jelenti, hogy elhívott és kiválasztott ember. A predestináció, azaz eleve elrendelés tanát van, aki hirdeti, van, aki tagadja. De bárhogyan állunk is hozzá, amikor erre a világra születünk, van valamilyen küldetésünk. Nem egy arctalan tömeg szürke tagjaként érkezünk, hanem egyéniségként, aki hozzátesz vagy hozzátehet valamit ehhez a világhoz.

És így érkezhünk el a hétköznapi kiválasztottságtudatáig: ha az életemet ebből a szempontból nézem, akkor minden napnak megvan az értelme, hiszen amit én tudok megtenni, azt nem tudja más; belőlem csak egy van. Isten nem teremtett egyforma embereket, hanem egyéniségeket teremtett.

Valószínűleg nem kell meghódítanunk egy kontinenst, sem megváltanunk a világot, sőt megharcolni sem kell a szomszéd ország hadseregével, viszont a világ egy szegletébe, ahova születünk, abba a közösségbe és családba, ahova tartozunk, beleszólásunk van.

Hatással vagyunk a környezetünkre, és ez azt jelenti, hogy feladatunk van, és ki vagyunk választva. A kérdés csak az, hogy vajon rájövünk, hogy mire vagyunk kiválasztva.

Mi nem kapunk olyan kijelentéseket, mint a Szentírásban Mózes vagy Illés, nekünk az életünk alakulása szerint, a lelkiismeretünkön keresztül, igéből kapott üzenetből kell kibontanunk azt, hogy vajon mire is választott ki Isten.

DICSEKVÉS NÉLKÜLI FONTOSSÁG

Nap mint nap érezhetjük azt, hogy fontosak vagyunk, életünk nem céltalan, és nem olvad be az arctalan tömegbe. Viszont keresz-

tyénként ennek van veszélye is: kialakíthat bennünk egy keresztyén felsőbbrendűségi tudatot. Talán nincs rosszabb típusa a keresztyénnek, mint a mindentudó hívő, aki az egész világ felett áll, és tehet, amit akar, mert ő Isten gyermeke. Hűvös lenézéssel figyelve így a világot élnek sokan. De Isten nem erre hívott el, hanem szolgálatra és aláatra. A keresztyén küldetés só lenni ebben a világban és kovász, ami nem látszik ugyan, hiszen felolvad az ételben, de ízével áthatja az ételt, megkeleszti a kenyeret, és ami nélkül üzetlen és élvezhetetlen minden.

Nem uralkodni küldettünk, hanem szolgálni és segíteni a szeretet áldozatkészségével.

Ehhez viszont erős belső küldetéstudat vagy akár kiválasztottságérzés szükséges, mely nem a saját dicsőségét keresi, hanem

A kiválasztottság ott van a *gyermek érkezésében* is. Vajon miért küldi hozzánk a családba az Úr azt a gyermeket? Vajon milyen küldetése van, melyet általunk kell megvalósítania? Azok, akik egymásban a kiválasztottat, a társat látják, így élnek meg a gyermek születését is, ezekkel a gondolatokkal, úgy, hogy Isten kiválasztotta őket a szülőségre és küldött a számukra egy kis lelket, akinek az életútját egyengetniük kell.

Ezzel a tudattal lehet elfogadni akár fogyatékos vagy beteg gyermeket is a családban, hogy nem véletlen az, hogy pontosan ő érkezik és pontosan ezekkel az adottságokkal.

De a kiválasztottság érzése jelen lehet a *munkahelyen*, egy munkaterületen is. Sok-

amelynek a világ megjobbítása a célja a saját egyszerű eszközeivel. Csupán így lehet megtalálni a mindennapok feladatát és Istentől eredő küldetését.

EGYÉB OKOK

Ha keressük egy kicsit az emberi lét titkaiban, találunk még okot a kiválasztottságra, hiszen ez megvan minden igaz *szerelemben*. Csak az lehet igazi és beteljesült szerelem, amelyben a társak érzik azt, hogy egymás számára kiválasztottak.

Köttetik házasság anyagi érdekből, szülői nyomásra, sőt akár látszat miatt is, megmutatva, hogy „nekem is van valakim”, de ezek a kapcsolatok kihűlnek, és nem bírják ki a próbákat, így akár fel is bomolhatnak. Az igazi szerelemben azonban kiválasztottság van, amikor az ember azt érzi, hogy a másikat neki teremtette Isten, neki küldte az ég, mintha mindent azért rendeztek volna, hogy ők ketten találkozzanak.

Ez egy olyan szint, melyre csak kevesek képesek, vagy mely csak keveseknek adatik meg, és még kevesebb azok száma, akik ezt meg tudják őrizni egy életen át.

szor látunk bizonyos munkakörben tevékenykedő embereket, akikről azt mondhatjuk, hogy olyanok, mintha Isten erre teremtette volna őket. Nagyszerű dolog az életben, ha az ember olyan munkát tud választani, ami a hivatása lesz és akár a hobbija is, hiszen ez nagyban növeli a teljesítményét, és másokat is motivál.

Azonban ennek is van veszélye, amivel számolnunk kell: ha valaki bármilyen szakterületen kiváló eredményeket ér el, érzi, hogy feladata, küldetése van, a munkát rá szabták, mintha erre lenne kiválasztva – a dicsőség a fejébe szállhat, és onnantól már nem épít, hanem rombol.

A gőg sok rossz dolog okozója ezen a világon. Sok ember indult el ambícióval, tehetségesen és alázattal egy úton, de ennek az útnak a középső szakaszán már úgy halad, hogy mindenkit maga alá gyűri, az empátia teljes hiányában.

Az életben fontos, hogy mindenhez meglegyen a belső motivációnk, és hogy meg tudjuk teremteni a belső egyensúlyunkat: érezzük a fontosságunkat, de ne értékeljük túl magunkat.

Kórházban is szól az Úr...

„Az elkövetkező idők világában is hatalmas szükség lesz arra, hogy kórházakban, klinikákon, a betegápoló és gyógyító személyzet mellett helyet kapjon a kórházlelkész – írja szolgálatáról egy anyaországi lelkipásztor. Majd így folytatja: – Személyes látogatások, lelkigondozói beszélgetések segítségével szükséges újragondolni eseményeket, sérelmeket, és felkínálni az imádság reményt adó lehetőségét, továbbá felnyitni a Szentírást mint Isten kijelentésének és vigasztalásának csálhatatlan forrását. A mi Urunk bátorítást adó szava azonban nemcsak a betegeket szólítja meg, hanem az orvosokat és ápolókat is, hiszen a lehetetlenség határán küzdeni nap mint nap embert próbáló feladat.”

A kórház fontos missziós helyszín. A gyógyulásért küzdő embernek lelki támaszra is szüksége van. E speciális szolgálat lehetőségeiről, körülményeiről beszélgettünk Balvinszky Sándor szatmári kórházlelkésszel.

– Szolgálat az egyház peremén címmel sikerkönyvet jegyzett a kórházlelkészi szolgálatról Michna Krisztina kórházlelkész, elnyerve pár éve a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Év könyve díját. Valóban perifériára szorult, kevésbé látható, nehezebben követhető szolgálat a kórházmisszió? Talán mert a betegágyak világa egy zárt, kevésbé szem előtt lévő környezet az egészséges emberek számára?

– A kórházi szolgálatok az elindulásuk időszakában nagy érdeklődést váltottak ki, de a figyelem az azóta eltelt idők folyamán inkább alábbhagyott, mint hogy továbbfejlődött volna. Ennek a ténynek a legkülönbözőbb okai vannak. Valóban kevésbé látható, még kevésbé látványos szolgálat ez a missziós forma. A betegágyak világa zárt, és a világjárvány miatt egyre zártabb is az egészséges emberek számára. Bizonyos fokig még a családtagok számára is.

– „Az elmúlt évtizedekben egyre elfogadottabbá vált az a nézet az orvostudományban is, hogy a test és a lélek szoros kapcsolatban állnak egymással, a betegségek kiváltó oka gyakran lelki eredetű. A kórházlelkészeknek így nemcsak az a feladatuk, hogy a betegek aktuális állapotával foglalkozzanak,

hanem az is, hogy beszélgetések alkalmával feltérképezzék a szenvedők múltját, családi helyzetét és szociális hálóját” – írja a már említett Michna Krisztina. A saját szolgálatod tapasztalataiból meg tudod ezt erősíteni?

– Ha valaki betegként találkozik a saját lelkipásztorával, ez nemegyszer ambivalens érzéseket ébreszt benne. Vannak, akik szégyenkeznek: „miért ver engem az Isten?”, másfelől azonban örömmel fogadják lelkipásztorukat, hogy van valaki, akivel imádkozhatnak ebben a testileg-lelkileg nehéz helyzetben.

Tény, hogy sok betegségnek lelki okai vannak. A kórházlelkész fő feladata, hogy alázatos szeretettel meghallgassa a beteg panaszait, amivel hozzájárul a gyógyulásához, s ez a megkönnyebbülés utáni együtt imádkozásban nyilvánul meg.

– A saját kórházlelkészi szolgálatom egyik legegységesebb tanulságaként őrzöm azt a tényt, hogy az Isten szava iránti legnagyobb nyitottságot a kórházi ágyon fekvő igehallgatótól éreztem. Ahogy valaki írta ezzel kapcsolatban: a kórház a legnagyobb templom, ahol mindenki megtanul imádkozni. Te hogyan tapasztalod ezt a jelenben? Van lelki nyitottság a betegekben?

– A kórházban a betegek valóban megnyílnak lelkileg. Akár azt is megvallják a velük találkozó lelkipásztoroknak, hogy ők maguk nem templomba járók. De talán valami elindul a szívükben. Valóban helytálló és bölcs mondás, hogy a kórház a legnagyobb templom. Itt a legtöbbször még az úgynevezett hittagadók is bekapcsolódnak a közös imádkozásba, Isten-keresésbe.

– Hogyan látod, a hívő ember valóban másképp éli meg, illetve fogadja el betegségét, a betegágy kényszerűségét, mint az Istentől távol élő?

– Ez azért is így van, mert a hívő ember ismeri a gyógyítóját, és hozzá imádkozik.

Sokszor a hívő és hitetlen egyaránt kéri az úrvacsora szentségét, mert lelki kapaszkodót igényelnek. Úgy tapasztalom, a betegek nem feltétlenül hosszú bibliai idézeteket vagy prédikációt kívánnak meghallgatni. Ellenben egy lelki ének és az együtt imádkozás hatékonyan hozzájárul a hittel való gyógyuláshoz.

– Manapság, harminc évvel a rendszerváltás után mennyire vált elfogadottá az egészségügyben, a kórházi közegben a kórházlelkész személye, jelenléte, szolgálata?

– A rendszerváltás utáni évtizedek nyomán valóban elfogadottabb lett a kórházi közegben a kórházlelkészi szolgálat. Csak hogy egy jellemző példát mondjak ezzel kapcsolatban: egy alkalommal háttal az ajtónak együtt imádkoztam a betegekkel, nem láthattam, hogy a hátam mögött, a legnagyobb csendben, a vizitet végző teljes orvosi gárda szó nélkül megvárta, amíg befejezzük az imádságot, majd miután én elkészöntem, ők folytatták a vizitet.

– A világjárvány bezártságában milyen szolgálati lehetőségek nyíltak a kórházlelkész előtt?

– A világjárvány bezártságában telefonos és virtuális módon lehetett a kapcsolatot tartani. Ismerősöknek gyógyszert vásárolni. Akik gyógyultan jöttek ki a kórházból, azoknak otthoni bezártságuk segítőjeként élelmiszert eljuttatni.

– Összességében mi a kórházlelkész sikerélménye? Szolgálatának gyümölcse?

– Egy másik kis történet. Egy idős asszony a piacon árul. „Tiszteletes úr, tetszik emlékezni rám, amikor műtöttek? Nagyon vártam, és tetszett jönni az úrvacsorával. Olyan élmény volt, mintha maga Krisztus jelent volna meg.” Mondtam neki, hogy Ő mindig ott volt velem... Én csak jöttem, mentem, végeztem a szolgálatot, de Ő gyógyította meg.

A hivatástudat

Égy izgalmas témába vágunk most bele, hiszen az, ami régen természetes volt, és amit egy-egy szakma velejárójaként ismertünk, mára viszonylag ismeretlen fogalommmá vált. Ha megkérdeznénk a felnőtt gyerekeinket, hogy mit is jelent a hivatástudat, vajon tudnáke?

A mai felnőttek egy része, aki dolgozik, tudja azt, hogy mit jelent a munka, keresni a minél jobb megélhetést anyagi vonatkozásban, de vajon hány ember éli meg hivatásként a munkáját?

Ha hivatalos meghatározást keresünk, íme: „a hivatástudat foglalkozáshoz, munkához kötött belső elkötelezettség, odaadás, a javadalmazástól független motiváció.”

Amikor ma megkérdezzük a gyerekeket, hogy mik szeretnének lenni, milyen munkát képzelnek el maguknak, legtöbbjüknek fogalma sincs, aki pedig keresgél, a szerint kutat, hogy mennyi lesz a fizetés azon a munkaterületen.

ÁLMOK KÖVETŐI

Szerintem akkor van esély arra, hogy egy munkából hivatás legyen, ha belső készletet érez az ember valamilyen szakterületre. Régen, évtizedekkel vagy akár száz évvel ezelőtt, másképp volt: az emberek többsége vidéken dolgozott, a mezőgazdaságban, városos pedig az ipari szférában, de mindig voltak olyan gyerekek, fiatalok, akiknek volt egy álma, ami különbözött az átlagtól, de ők meg akarták valósítani.

Nem az volt a kérdésük, hogy mennyit kereshetnek orvosként, hanem gyógyítani akartak, nem azon gondolkodtak, hogy mennyit keres egy tanár, hanem tanítani akartak, gyerekekkel foglalkozni. És vajon honnan volt a legtöbb ilyen fiatalnak álma? Valószínűleg onnan, hogy életük során találkoztak olyan emberekkel, akik szerették a munkájukat, odaadással végezték, és rájuk akartak hasonlítani; elképzelték magukat abban a munkában, és volt kitartásuk meg is valósítani az álmaikat.

Vajon mi kell ahhoz ma, hogy kialakuljon a hivatástudat a gyermekekben? Szerintem ehhez elsősorban olyan felnőttek kellenek, akiknek van hivatástudatuk, akikről példát lehet venni, akiket lehet követni.

ELVÉTELT CÉLOK

Ma sok minden szól a hivatástudat ellen. Kevés lelkiismeretes emberrel lehet találkozni, akit nem fertőzött meg a pénz hajszolása. Abban a társadalomban pedig, ahol a pénz a legfőbb érték, és a gazdag embernek van

csupán tekintélye, elfogy a hivatástudattal rendelkező munkaerő.

Az orvos számára a legfőbb cél a beteg gyógyulása kellene hogy legyen, a közép-pontban a betegnek kellene állnia, ám ma futószalagon vizsgálják pénzért, kivételnek csupán a házi orvosokat látom, és néhány elhivatott orvost, akinek tényleg fontos a beteg gyógyulása. Így a cél a pénzszerzés lett, nem a gyógyulás, gyógyítás.

A tanár számára a cél a gyermekek oktatása-nevelése kellene hogy legyen, a valóságban azonban a tanár célja az egyre növekvő tananyag leadása, így a gyermekek nagy része kudarcélményként éli meg az összes iskolai évet. A gyermekektől azt halalom, hogy alig várják, hogy elvégezzék az iskolát és kint legyenek.

A rendőrnek a rendet kellene fenntartania (emlékszem a nagymám beszámolójára a kakastollas csendőrökről, akik megvesszőzték a rendbontókat). Ma a tolvajok szabadon garázdálkodnak, a rendőrök a sofőröket vadásszák, hogy megbüntethessék őket. A cél tehát itt is a pénzgyűjtés, nem a rend.

A bíróságon a cél az igazság kiderítése kellene hogy legyen, de aki indított már pert, az tudja, hogy az igazság nem fő szempont, a jogszabályok között s az ügyvédek csatározásai közepette sokszor nyernek azok, akiknek nincs igazuk. Mert a cél nem az igazság kiderítése, hanem ismét a pénz csatája.

A lelkész számára a legfőbb cél Isten dicsőségére szolgálni és az embereket hitre vezetni, de a szolgálat helyét sok esetben veszi át az önnön dicsőítés és „istenszerep” játéka a gyülekezetben. A cél tehát nem a szolgálat lesz, hanem a személyi kultusz kialakítása.

ÉGETŐ KÉRDÉSEK

Ha kollektíve nem találunk hivatástudatot, vajon hol tanulhat a gyerekünk ilyen? Egyszerű a válasz: tőlünk. De akkor sem elég, ha mi is, szülőként, csak elméleti szinten akarjuk megtanítani neki, ugyanis ezt példaként kell látnia tőlünk a felnövekvő nemzedéknek, általunk gyakorlatba ültetve.

Nem könnyű ma így élni, de talán nem volt könnyű sohasem, mert minden ágazatban nagy a kísértés, hogy az ember elcsúszson, s ha nem épp a pénz miatt, lehetnek más okok is: hiúság, öndicsőítés, gőg, önistenítés.

Ha egyáltalán szeretnénk, hogy a gyerekeinkben hivatástudat legyen, először vizsgáljuk meg, hogy bennünk vane. Nézzünk szét a családjában, otthon, vannak-e olyan értékek, amelyeket kőbe vésvé őrzünk és tartunk: lelkiismeretesség, őszinteség, alázat, kitartás, őszinteség, hűség, szeretet, áldozatkészség.

Hiába siránkozunk, hogy a világban nincsenek értékek, kiveszett a hivatástudat, ha nem nézzük meg, hogy nálunk vane, vannak-e

olyan értékek, amelyekből nem engedünk akár anyagi veszteség árán sem.

Ha megvesztegetéssel előreléphetnénk, mit teszünk? Ha szívességért pénzt adnak cserébe, elfogadjuk? Ha munkavégzéskor megvesztegetnek, elfogadjuk a pénzt előretolva a dossziét? Ha igen, az nem hivatástudatból való munkavégzés, és a gyermekünk is ezt tanulja meg, s nagy valószínűséggel ezt fogja követni is.

Akinek van pályaválasztás előtt álló gyermeke, az jól tudja, hogy nincs könnyű helyzetben, hiszen nehéz ma szakmát választani a felnövekvő nemzedéknek, de nem lehetetlen. Fontos kérdés: melyek a fő szempontok ebben az esetben? Mindegy, csak végezze el az iskolát, és majd kimegy külföldre munkát vállalni, ahol a segédmunkás is többet keres, mint itthon az átlagember? Vagy másként kezdünk hozzá?

A más szempont a gyermek szempontja. Ha mi, szülők becsületesen élünk és dolgozunk, még ha a kamasz gyermekünknek nem is tetszik annyira, ez az életmód és gondolkodásmód beleivódik. Ha van értékrendünk a családban, megtanulja. Ha van hivatástudatunk, elsajátítja a munkához való hozzáállást. Innen a következő lépés az, hogy keressük meg, mi az, amihez van tehetsége, és arrafelé irányítsuk. A többi pedig már jönni fog magától, és a saját példánk lesz az, amit ebbe majd beépít, amikor ő is dolgozni fog.

Emlékkoncert a kijárási tilalom alatt elhunytakért

Augusztus 29-én a pettyéni (Szatmár megye) református templomban istentiszteleten és koncerten közösen emlékeztek meg mindazokról, akiket a Covid-19 miatt elrendelt kijárási tilalom idején szűk körben temettek el.

Kinczel István római katolikus plébános elmondta, hogy amikor megemlékezünk egy elhunytáról, jól ismerve az életét, annak fontos állomásait, visszaemlékezünk a kötődésekre. Az emlékezés segíthet bennünket az életben eligazodni. Segíthet bennünket megőrizni azt, ami fontos, ami a legfontosabb, megőrizni a hitünket. A megemlékezés nem azt jelenti, hogy gondolni kell valakire, hanem imádságban megemlékezve az Úr irgalmát keressük.

A hívő keresztény ember hittel és reménnyel emlékezik, nem úgy, mint akiknek nincs hitük, és nincs miben reménykedniük. A hívő ember a feltámadásban reménykedik.

REMÉNNYEL, SZERETETBEN

Genda Árpád Szabolcs pettyéni református lelkipásztor is a hitről beszélt. A hívő ember rábízta magát Istenre. Nagyon sok példa van a Bibliában arra, hogy az igazán hívő ember a gyógyulás ajándékában részesül. A remény egyfajta bizalom a cél megvalósulásában. Minden emberi tett alapja a remény.

A lelkipásztor elmondta még, hogy Isten a legnagyobb szeretetét a fiában mutatta meg. Krisztus közösséget vállalt az emberekkel. Krisztus szeretete abban mutatkozott meg, hogy minden emberért vállalta az emberi formát.

Sztankovics Alexandra és Nagy Erik, a Pettyéni Református Egyházközség fiataljai az alkalomra készült előadást mutattak be. Az élet-halál nagy kérdéseit elemezték előadásukban: „Mit üzennek a ma már halott elődeink a mennyei életről? Mit üzenünk egymásnak mi, a sírok felett gyertyát gyújtó élők? Észre vesszük-e egymásban a szépet, az igazat és a jót, meglátjuk-e másokban, hogy attól lett szép az életük, hogy valósággal elégetik magukat abban az igyekezetben, hogy másoknak jobb legyen a sorsuk? Észre vesszük-e, hogy a teljes élet nem a fogyasztásban, nem az élvezetek mindenáron való hajszolásában rejlik, hanem abban a törekvésben, hogy családunk, szűkebb és tágabb közösségünk életét szebbé tegyük?” – hangzott el a fiatalok előadásában.

A továbbiakban a nagykarolyi Carmina Renascentia zsolnárokat játszott és énekelt. Az előadás reményt adott arra, hogy elhunyt szereteteink örökös otthonukban találtak nyugalmat.

ELEK GYÖRGY

Hegyközkovácsi mert jövőt álmodni

Elkészült a hegyközkovácsi (Bihar megye) református templom felújítása, ezt ünnepelték meg szeptember 5-én a településen egy nagyszabású ünnepségsorozat keretében – számolt be az eseményről az erdon.ro internetes oldal.

Egy kis helyi magyar közösség élni akarásának a bizonyítéka az, hogy közel két

évtizedes munka eredményeképpen teljesen megújult a hegyközkovácsi református templom. A munkálat 2002-ben kezdődött és 2019-ig tartott. A helyi közösség áldozatos munkájának és a támogatóknak köszönhetően sikerült megvalósítani a nagy álmodni.

A vasárnap délelőtti ünnepi istentiszteleten Forró László lelkipásztor házigazdaként a járványra is utalva felidézte: „Avatóünnepséget nem tudtunk, de nem is akartunk tartani, mert az ilyesfajta örömet csak a lehető legszélesebb körben megosztva érdemes megélni. Arra az időre halasztottuk, amikor barátainkkal, jóttevőinkkel megoszthatjuk örömünket.” És ez az idő most érkezett el, amikor megszerveződött Varga Vilmos színművész szobrának avatóünnepsége is, így egy nagyszabású, három eseményt magában foglaló rendezvénysorozat jött létre.

JÖVŐT ÁLMODNI!

Vasárnap délelőtt Csűry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület (KREK) püspöke hirdetett igét, kiemelve azt, hogy érzéklni kell az Isten hatalmas erejét, aki mindig mellettünk akar lenni. Emlékeztetett arra, hogy néhány évtizeddel ezelőtt a Hegyközkovácsihoz hasonló kistelepülések halálra voltak ítélve, „de az Úr megmentett minket”. Végezetül Csűry István arra kérte a híveket, hogy a templom felújítása után „ne tegyék karba a kezüket”, hanem „tessék álmodni, jövőt gondolni, mert az Isten erre felhatalmazott minket”.

BIZALOM ÉS ÉLNI AKARÁS

Az igehirdetés után Forró László szólt az egybegyűltekhöz, felidézve azt, hogy milyen állapotok uralkodtak 2002-ben a templomfelújítás megkezdésekor: „a mennyezet be volt

szakadva, az orgona tartotta, és az orgona is megroggyant, gerendával kellett kitámasztani. Menet közben a művelődési házat is fel kellett újítani, földeket is kellett vásárolni.” Elárulta, hogy mire minden elkészülhetett, túllépték a 100 ezer eurós költségvetést is. A templom felújításában a legnagyobb szerepet maga a helyi közösség játszotta, mely közmunkával elvégzett egy sor munkát, de kezdetben segítséget kaptak a nyírbogdányi református gyülekezettől és a debreceni Hatvani István Szakkollégiumtól is, majd mind a magyar, mind a román állam, továbbá Bihar község önkormányzata, valamint vállalkozók is támogatták a felújítást.

Köszöntötte az egybegyűlteket Angyalosi Katalin nyírbogdányi lelkipásztor és Szabó Ödön parlamenti képviselő. Utóbbi a közösségi küzdelmek és a közösségen belüli bizalom fontosságát hangsúlyozta. „A kitartó küzdelemnek köszönhetően van most más arculata ennek a közösségnek. Nagyon fontos megtalálni egy közösségben a kölcsönös bizalmat. Ez a közösség sikeres volt, mert nem hitte, hogy csak saját erejéből mindent meg tud tenni, de hitte azt, hogy bizalommal egymásban és a testvérelépülésekkel közösen nagy dolgokra képes – fogalmazott a politikus. Majd kiemelte: – Gyermekáldás nélkül nincs nemzet, nincs közösség, ezek a templomfalak sem tudnak az évszázadok múltán állni, ha nem lesz benne közösség.”

Köszöntötte a gyülekezetet Kálmán Tibor, Békés város polgármestere, valamint Hoffer Imre, Kapuvár város alpolgármestere is. Szilágyi Zoltán, Bihar község polgármestere kiemelte: „Minden egyes felújított templom, iskola vagy épülő óvoda annak a bizonyítéka, hogy egy közösség él és élni akar, és reményteljes a jövője.”

Kép és szöveg: PAP ISTVÁN

Csordultig öröm a SZIKE-táborban

„Nem gondoltam volna, hogy vallásos tábor lehet ilyen érdekes!” „Az evangéliumról szóló előadásból jöttem rá, hogy ez a tábor az örömről szól.” Két évet kellett várni az újabb egyházmegyei ifjúsági táborra, de megérte, nemcsak az ilyen utóhangokért. Isten áldása kísérte végig a nagyszerű szervezői csapat munkáját és bátorságát. Ez volt a Királyhágómelléki Református Egyházkerületben az egyetlen megyei szintű tábor, több mint kétszáz résztvevővel.

Augusztus első hetében a nagytarnai Eco-sunhome-ban szervezték meg a Szatmári Református Egyházmegye ifjúság táborát, szervezőkkel, munkatársakkal és táborozókkal együtt 215 résztvevővel.

Varga Szilárd Csaba, a Szatmárnémeti Református Gimnázium iskolalelkésze nyitotta meg a tábort igehirdetésével, a tábor mottóját választva alapigének: „Örüljete az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljete!” (Fil 4,4)

ELŐADÁSOK AZ ÖRÖMRŐL

Hétfőtől péntekig minden délelőtt közös dicsőítés után előadások hangzottak el az öröm, boldogság témájában. Az utóbbi évek SZIKE-táborainak a közösségi oldalokról ismert emotikonok adják meg a témáit: volt már szó például imádatról, haragról, szomorúságról, idén pedig az örömről. Hálás téma volt, több oldalról is megközelítették az előadók. Máthé Róbert vetési lelkipásztor, pszichológus hivatásából adódóan az öröm pszichológiájáról tartott tartalmas előadást. Mpofo Kitata Szilvia Arad megyéből érkezett, hogy a dicsőítés felszabadító örömeről szóljon az ifjaknak. Dr. Király Lajos szatmári esperes, batizi lelkipásztor a humor pszichológiájáról beszélt. Nagy Tibor szilagybagosi lelkipásztor az evangéliumról, azaz magáról az örömhírről tartott előadást, végül pedig a szomszédságában szolgáló Tőtös Emese szilagyborzasi lelkész a közösség örömeről szólt. Az előadások után tizenkét kiscsoportban mélyítették el az üzeneteket.

ÖSSZEFOGÁS A TESTI TÁPLÁLÉKÉRT

Nemcsak a lelki, hanem a testi táplálék beszerzése is hozott magával példamutató üzenetet. Kedden a szigetlankai gyülekezet jelenléte volt örömteli. Ők már negyedik alkalommal járulnak hozzá a táborhoz ízletes vacsorával, és mindannyiszor feltöltődve mennek haza. Szerdán töltött káposztát, több mint ezer töltelékkel hozott a táborozó seregnek a batizi gyülekezet, szintén vacsora gyanánt. Pénteken néhány református vállalkozó pizzát hozott az ifjak örömére. A halmiak diny-

nyével, a nyitó áhítat tartója pedig fagyalattal járult hozzá a hűsüléshez. Az ízletes ebédet Tamásváraljáról szállították, kedvezményesen. Az ombodiak alkoholmentes koktélbárt működtettek, előzőleg pedig sokat dolgoztak a táborbeli faházak állagának megőrzésén. Természetesen az Esperesi Hivatal is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a résztvevőknek csak minimális összeget kelljen fizetniük. A tábort támogatta a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.

VÁLTOZATOS PROGRAMOK, CSAPATJÁTÉKOK, LELKES MUNKATÁRSÁK

A délutáni programok sem engedték unatkozni a résztvevőket. A tájékoztató vetélkedő fásztó volt ugyan, de az alvászavart szinte teljesen megszüntette, akárcsak a túrázás. Hat csapat alakult a táborozókból, hogy ügyességi és sportvetélkedőkön mérjék össze erejüket és tudásukat. Bemutathatták előadói készségüket is az esti, általuk összeállított kreatív előadásokon. Kozmetikus, masszőr, dobterapeuta, pszichológus tette változatossá a programokat, a láthatatlan színház üzenete révén pedig az élet értelméről gondolkodhattak el.

A lelkészek és teológiai hallgatók tevékenységét ifjú munkatársak segítették: a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Ifjúsági Szövetsége által szervezett munkatársképző „gyümölcsei” itt is jelen voltak.

ESTI PROGRAMOK: TELITŐDÖTT AZ ÖRÖMPOHÁR, NÉHOL AZONBAN A MÉCSÉS IS ELTÖRT

Az esti áhítatokon aztán az öröm témája még inkább biblikus kereteket öltve érkezett az ifjú szívekhez. Üzenetben a délelőtti előadásokhoz is csatlakozva teológiai hallgatók hirdettek igét: Gellén Máté, Törő Nikolett, Szeles Emese, Pop Titus, Gáti Gábor.

A Papp Krisztina szigetlankai kántornő által vezetett dicsőítő együttesek, a Bíz Band és a szIGEt végig hűséggel szolgáltak a táborban, énekelve Isten jóságáról, szeretetéről.

A kezdő estén a vihar okozta áramki-maradást is megoldva Kása Melinda és Kása Zsolt tartottak néptáncbemutatót. Hétfőn Dj Leviciusz lemezlovas fokozta az örömet, szerdán pedig az Amulett Zenekar mulattatott.

A keresztyén partikultúra kialakítására is odafigyeltek a szervezők: ha már buliznak a fiatalok, akkor azt tegyék kártékony és pótszerek nélkül! Szerdán a KRISZBI Band Nagyszalontáról érkezett ifi evangelizációt tartani, Mikló István Boldizsár és Szigeti Ferenc lelkipásztorok vezetésével. Csütörtökön este Marosán Csaba színművész dolgoztatta meg a rekeszizmokat *Humor az irodalomban* című előadásával. Szintén csütörtök este a Névtelen Band evangelizált szívhez szólóan és hitelesen.

Az utolsó estén fellobbant a tábortűz, meg is jelentek az örömkönnyek.

A Ki mit tud?-on tehetséges fiatalok kerültek elő. Közben pedig készülődtek a tábor csúcspontjára: az úrvacsorára.

Éjfél után énekszó hívta ismét a közösségi térbe a táborozókat. Az esemény felelős vezetője, Rácz Ervin hirdetett igét: „Nagy a bizalmam irántatok, sok dicsekednivalóm van veletek, tele vagyok vigasztalódással, minden nyomorúságunk ellenére csordultig vagyok örömmel” (2Kor 7,4). Isten olyan örömmel telít meg csordultig, (a könny is csordult) amely a legnagyobb próbatételek idején is megtart, kitölt. Az úrvacsorai közösség és ezáltal a bűnbocsánat öröme fel is szabadította a résztvevőket, és a tábor szavaival bizonyossággal énekeltek Istennek: „Jóságod fut utánam, s utolér engem, / Hűséged megölel, egekig emel, / Leteszek mindent a te lábához, átadom neked. / Jóságod nem hagy el, nem hagy el sosem.”

A Nagybányai Református Egyházmegye Nőszövetsége július 31-én és augusztus 7-én tartotta konferenciáját Sárosmagyarberkeszen, illetve Szinérváralján.

Sárosmagyarberkeszen Vinczéné Pálfi Judit előadótanácsos hirdette Isten ígését Mt 5,13–16 alapján. A ki vagyok? kivé lehetek? kérdésekre adta meg a választ az igehirdető. Kiemelte, hogy olyan fontosak vagyunk, mint a só, és mi vagyunk azok, akik hordozzuk, tovább visszük őseink, szüleink hagyományait, értékeit. A megszólítottág révén Isten a mi misszionáriusunk, Ő adja számunkra a világ világosságát. Felhívja figyelmünket arra, hogy vigyázzunk, milyen világosságot követünk, és soha ne szakadjunk el Krisztus világosságától.

ISTENRE TEKINTENI

Szinérváralján Herdeán Gyöngyi, Nagyvárad-Újváros lelkipásztora volt az igehirdető,

Dicsérjétek az Urat!

Jn 10,9–11 alapján magyarázta Isten üzenetét. Kiemelte, hogy Jézus az ajtónk és a pásztorunk, aki szabadságot, reménységet nyújt nekünk, nála mindig biztonságban érezhetjük magunkat. De a napi, társadalmi életben szükség van helytartókra is, akik őrzik a rendet, ám szolgálatuk csak akkor áldásos, ha Istenre tekintenek.

Fazakas Judit megyei elnök asszony a 117. zsoltár szavaival, illetve a Fil 4,4–7 verseivel köszöntötte a megjelenteket, majd Gellén Sándor, egyházmegyénk esperese tartott előadást *Százéves a Királyhágómelléki Református Egyházkerület* címmel. Bemutatta, milyen volt a Nagybányai Református Egyházmegye helyzete akkor, amikor a Tiszántúli

Református Egyházkerülethez, majd az Erdélyi Református Egyházkerülethez tartozott. Beszélt a püspökválasztások és a Királyhágómelléki Református Egyházkerület kialakulása körüli bonyodalmakról a Trianont követő időszakban. Ismertette a kerület helyzetét a második világháború idején, a rendszerváltás előtti és utáni időktől napjainkig.

Kovács Péter Zoltán, Sárosmagyarberkesz lelkipásztora köszöntötte a megjelenteket, és bemutatta a felújított templomot, a restaurált orgonát és a gyülekezetet.

Szinérváralján Huszár László Zsolt köszöntötte az egybegyűlteket, s az egyházközség gyermekeinek énekszolgálatára teremtett ünnepelesebb hangulatot.

A konferencia résztvevői megköszönték Isten kegyelmét, hálát adtak az Úrnak, hogy ismét találkozhattak és együtt dicsérhették Őt. Isten gazdag áldása legyen az előadó, a házigazda gyülekezetek és a szervezők életén!

LAKATOS NELLA nőszövetségi jegyző

Egyházmegyei Nőszövetségi Találkozó Németiben

A legnépesebb rendezvényét tartotta meg idén a Szatmári Református Egyházmegye, Németi református templomában több száz asszony- és nőtestvér gyűlt össze, örülve a találkozásnak. Nagy Erika és Szilágyi Noémi egyházmegyei nőszövetségi elnökök szervezésében 21 gyülekezet asszonyai vettek részt a találkozón.

Augusztus 29-én, vasárnap délután 17 óra körül csodálatos zászlós felvonulással kezdődött a találkozó. Vajas Gréta orgonajátékára érkeztek meg Krisztus szolgáló leányai méltósággal és örömmel.

A GYÜLEKEZET ÉDESANYJA

Az ígét Bogya-Kis Mária egyházkerületi nőszövetségi elnök, Szamos-nyegyedi lelkész nő hirdette: „Mert azt mondja az Úr, Izrael Isten, hogy sem a vékabeli liszt el nem fogy, sem a korsóbeli olaj meg nem kevesül addig, míg az Úr esőt ad a földnek színére” (1Kir 17,14).

Isten szolgálóleányaival ma is találkozunk: az Úr küldötteiként másokat táplálnak, életet mentenek, nyomorúságban segítenek, és szolgálnak, ahol szükség van rájuk. Isten, aki kihozott minket eddig is a járvány veszélyeiből, tegyen minket alkalmassá a szolgálatra! Sokszor éppen egy szegényt, egy elesettet küld a szolgálatra, aki tudja, hogy milyen a nélkülözés, mert azt ő személyesen átélte.

A sareptai asszonyhoz hasonlóan a nőszövetség is szolgált sokszor a maga keveséből, nehéz körülmények között élve, mert az Isten szólt. A szegények megsegítése, az Anyaszentegyház fenntartása ezen az adakozó, áldozatkész szereteten alapszik.

A nőszövetség a gyülekezet édesanyja, a nőszövetségi tagok a gyülekezet lelkipásztorának első számú munkatársai, és mindig ott segítenek, ahol erre a szeretetszolgálatra szükség van – mondta el igehirdetésében a Szamos-nyegyed lelkipásztornője.

Az igehirdetés után Király Lajos esperes köszöntésében hangsúlyozta: nem elég valaki mellett lenni, azt is éreztetni kell, hogy szereted őt. Az esperes megerősítette az igehirdetésben elhangzott gondolatot: a nőszövetség a gyülekezet édesanyja. Az édesanyák nem csak akkor szeretnek, ha azt a gyermek megérdemli, nem kell rászolgálni erre a szeretetre. Az édesanyák, asszonyok ebben mutatnak rá Isten feltétel nélküli szeretetére és kegyelmére.

Kiss József, a Szatmári Református Egyházmegye főjegyzője házigazdaként és az egyházmegyei diakónia vezetőjeként is szólt a gyülekezetéről és a szeretetszolgálatról. „Egymás terhet hordozzatok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét” (Gal 6,2) – ez az igé

a diakónia mottója. A nőszövetség szívében mindig ott volt a krisztusi törvény: „szeresd felebarátodat, mint magadat!” Az egyházmegye a diakónia terén a legfontosabbnak az otthoni betegápolást tartja, és erre kötelezi el magát. Az idős, beteg ember mellé akar odaállni. Ez javítja majd az emberek életkörülményeit – fejtette ki a házigazda lelkipásztor.

„Hiányoztatok! Hiányoztat az, hogy szemtől szemben találkozzunk. Hogy lássuk egymást. Az öldöklő angyal miatti félelemben bezárultak az ajtók. De megóvott minket az Úr a betegségtől” – köszöntötte az egybegyűlteket Nagy Erika szervező. Azért döntöttek úgy, hogy mind a kilenc egyházmegye külön szervezi meg a találkozót, mert nagy, egyházkerületi konferencia sem tavaly nem volt tartható, sem idén. A köszöntések után elnöktársával együtt emléklapokat osztott ki a gyülekezetek képviselőinek, jelezve az embertársak, a gyülekezetek iránti szeretetet.

Presbiteri konferencia Erdődön

A Szatmári Református Egyházmegyében 29. alkalommal tartottak presbiteri konferenciát. A helyszín a magyar reformáció bölcsője, Erdőd volt.

Az előjárók szeptember 4-én, szombaton délelőtt 10 órakor gyűltek össze az erdődi református templomban. Kaszaniczki Csongor házigazda lelkipásztor köszöntötte őket, hangsúlyozva a konferencia időszerűségét, hisz éppen presbiterválasztás előtt kaphatnak bátorítást.

A TEHER HORDOZÁSA

Az igét Szilágyi Balázs, a Szatmár-Lánkos Református Egyházközösség lelkipásztora hirdette 2Móz 17,1–17; 18, 21 alapján. Baj és gond esetén egymás vádolása következtében odalesz a közösség békessége. A nép ahelyett, hogy odaállt volna Isten elé, perlekedett vele, és szolgálja, Mózes ellen fordult. Önvizsgálatot kellett volna tartania.

Az igéből azt is megtanulhatjuk, hogy tudni kell átadni a feladatokat, hogy nem csak akkor van elvégezve valami, ha mi csináljuk meg, de a háritás felelőtlenségére is felhívta a figyelmet az igehirdető. El kell fogadni, hogy a vezető egymagában nem képes cipelni a terhet, meg kell tanulni átvenni feladatokat, tennivalókat.

Az imádkozó Mózes arra tanít, hogy a harcaink a hegyen dőlnek el, azaz az imádság meghatározó. Imádságos lélekkel lehet győzni a mindennapokban, és az előjárók hivatása az is, hogy életükkel mágnesként vonzzák a gyülekezet többi tagját Isten színe elé.

NEM DÍSZÁLLÁS, HANEM SZOLGÁLAT

Illés Jenőnek, a Szatmári Presbiteri Szövetség elnökének köszöntése után Sipos Miklós nyugalmazott esperes a presbiter szerepéről tartott előadást. Először is a bibliai alapokról beszélt, majd egyháztörténeti kitekintésben kiemelten szólt arról, hogy az 1555-ös erdődi zsinat már említette a presbiterek szerepét.

Minden presbiternek meggyőződése kell hogy legyen: a gyülekezet révén maga az Úr

hívta el a szolgálatra. Presbiternek lenni nem díszállás, hanem szolgálat Istennek és a gyülekezetnek. Ugyanakkor a presbiteri szolgálat nem személyes ügy.

A lelkipásztorok és a presbiterek nem versenytársai, hanem szolgatársai egymásnak. Lelkipásztor és presbiter együtt felelős a gyülekezetért és a hit tisztaságáért – hangsúlyozta az előadó.

GYÓGYÍTÓ HARMÓNIA

A szünet után dr. Király Lajos esperes a zenének a gyógyításban betöltött szerepéről beszélt, pasztorálpszichológiai vonatkozásokkal. Az egyházban talán mindmáig él az a vágy, hogy a mai „Péterek” prédikációja tömegeket szólítson meg, azonban – Gyökössi Endre gondolatait idézve – Fülöphöz hasonlóan az egyhez is „csatlakozni kell” (ApCsel 8,26–40), annak tudatában, hogy a „pasztorálpszichológusnak az Ige vezetése mellett mindent fel kell használni, hogy jobb, eredményesebb lelkigondozást, életápolást végezhesen.

Ebbe a „mindent felhasználni” gondolatba beletartozik a zene is, amely a pasztorációs alkalmakon holisztikusan, az egész ember javát szolgálva a gyógyulást, az életvezetést és Istennel való kapcsolatát tudja elősegíteni – mondta az esperes.

A kezdetek és a bibliai, történelmi alapok felvázolása után az előadó beszélt a stresszről, a sztrókról, valamint az éneklés és a zenélés gyógyító erejéről, a gyógyító kommunikációról és a kóruséneklésről. Végezetül a témában végzett néhány reprezentatív kutatás eredményét ismertette a presbiterekkel.

Tóth András, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnöke is megtisztelte jelenlétével az eseményt és köszöntötte a megjelenteket.

Besenyődi Judit ifjú szavallataival színesítette az alkalmat.

A záróének után a lelkes helyi gyülekezet vendégfogadásával, szeretetvendégséggel ért véget a konferencia.

A 2021. évi presbiterválasztások üteme

1. augusztus 29. (új kenyér ünnepe) – A jelölő közgyűlés első ízben való kihirdetése
2. szeptember 5. – A jelölő közgyűlés második ízben való kihirdetése, az ügyintéző bizottságok megválasztása
3. szeptember 12. – Jelölő közgyűlés, majd a jelöltek listájának kifüggesztése
5. szeptember 13–15. – Óvások benyújtása
6. szeptember 16–19. – Az óvások elbírálásának ideje, az elbírálások kikézésbesítése
7. szeptember 20–22. – Az ügyintéző bizottságok határozatainak megfellebbezése
8. szeptember 26. – A választó közgyűlés első ízben való meghirdetése, a jelöltek bemutatása
9. szeptember 23–30. – A fellebbezések Egyházkerületi Választási Bizottság általi elbírálása és a határozatok kikézésbesítése
10. október 3. – A választó közgyűlés második ízben való meghirdetése, a jelöltek megkérdezése
11. október 10. – Választó közgyűlés, a szavazatok összeszámlálása, az eredmény közzététele
12. október 11–25. – A fellebbezések benyújtása a presbitérium lelkész elnökéhez
13. október 26–29. – Az új Presbitérium alakuló ülése, főgondnok, gondnok megválasztása, az esetleges fellebbezések észrevételezése (Kánon 47. par.)
14. október 29. – november 5. – A fellebbezések esperes elé terjesztése. A fellebbezésekről a legközelebbi egyházmegyei tanácsülés dönt.
15. október 31. – Az újonnan választott presbiterek fogadalomtétele.

Megfélemlítők és ellenszerük

Miközben a zilahi ügyészség azon ügyködik, hogyan múlja felül az ötvenes évek mélysötét kommunista koncepciók pereinek nemtelen teljesítményeit, elutaztunk barátainkkal a csángó magyarokhoz. Moldvában élő magyarjaink a kirekesztettségnek számtalan eseményét megtapasztalták, és csodálkoznak maguk is, hogy még él a nyelvük és hagyományaik.

Most, amikor szolgálatom végéhez közeledem, magam is elcsodálkozom, hogy hirtelen megnőtt az ellenfeleim száma, eddig nem ismert beidézéseket dobnak a postaládámba, igaz, a velem együttérzők száma is növekedett. Sötét idők keletkeznek, mint az államosításkor. A hatalom szava kifoszt, fenyeget, rágalmaz, és mindent törvényes formába önt.

A büntetőjogi vád felfüggeszti a polgári pert, a tulajdon tiszteletét bemocskolja, no és

a lehallgatásokat minden eszközön elrendeli. Egyelőre a félelem börtönét készítik elő, de vannak már olyanok, akik a valóságos célakat is kinézték. A bűnöm annyi, hogy Zilahon az ősi Schola visszaszolgáltatásának szorgalmazását új dokumentumokkal felszerelve folytattam. Kiváló ügyvéd, nagyszerű munkatársak társaságában megéledt a remény. Nem tetszik ez az Európai Unió előtt ígéretszegő és becsületkárosodott államnak, sem az ellenünk tevékenykedő, akár magyar beépítetteknek, nem tetszik azoknak, akik a magyar jövőt rontják folyamatosan, mint a csángók között.

Az ügyészségi vizsgálódás idejére esik a Magyar Református Népfőiskolai Collegium missziójának egy szép megvalósítása. Megvásároltunk egy házat, s a Magyar Kormány tá-

mogatásával felújítottuk. Lesz helye a hagyományok életben tartásának, a magyar nyelv megőrzésének, lesz helye a csángó kultúra megismerésének. Dr. Kis Boáz ügyvezető elnök, Gábor Lajos, a kuratórium számvevője és alulírott az elkészült „jövőközpont” a kivitelezőtől átvettük. Átvettük, hogy átadjuk a megmaradni szándékozókknak.

Megfélemlítőinknek figyelmébe ajánljuk, hogy a mi ellenszerünk velük szemben egészen más, mint az övék. Mi nem az agresszivitást, a rágalmazást, a beteges személyiségűek felbérelését és uszítását hasznosítjuk. Mi a szolgálat örömét hirdetjük és gyakoroljuk!

Nagyvárad, 2021. augusztus 30.

A békesség kötelékében!

Csúry István püspök, az MNC elnöke

Túrní és kitartani – Trianon 101

A Reformátusok Szárszói Konferenciáján a határon túli magyarokkal kapcsolatos témák iránt érdeklődők sem maradtak program nélkül idén. Trianon 101 – avagy az együttélés és túlélés lehetőségei címmel tartottak beszélgetést. Sipos József a Kárpátaljai Református Ifjúsági Szervezetet (KRISZ), Gyurcsis Júlia a felvidéki Fialat Reformátusok Szövetségét (Firesz), Tussay Szilárd pedig az Erdélyi Ifjúsági Keresztény Egyesületet (IKE) képviselte, Zila Gábor moderált.

A résztvevők helyzetértékeléssel kezdtek. Sipos József elmondta, hogy Ukrajnában még ma is vannak lehallgatások, és rendre hívnak be beszélgetésre egyházi vezetőket „hárombetűs szervezetek”. Ahogy fogalmazott, a szabadságot Kárpátalján nem egészen ugyanúgy értik, mint máshol. A magyar–ukrán viszony soha nem volt még ilyen rossz, miközben óriási a kivándorlás mind a magyarok, mind az ukránok körében.

A Felvidéken már a rendszerváltás előtt tartottak titkos bibliaköröket, és a keresztény testvérek mindig megtalálták az utat egymás segítségére. Voltak például, akik a csehszlovák–magyar határon az aggteleki barlangon keresztül jártak át – mesélte Gyurcsis Júlia, aki szerint a fennmaradás alapja volt egymás erősítése a hitben.

Ezekből a bibliakörökből „került elő hirtelen” a rendszerváltáskor száz-százötven fiatal, belőlük alakult meg a Firesz. Gyurcsis szerint ma is szerencsés helyzetben vannak, mert a szlovákiai keresztény szervezeteket tö-

mörítő szövetségben a többségben lévő katolikus szervezetek nagy szeretettel fogadták és testvérekként kezelik őket.

Erdélyben az elrettentés, megpróbálás 1920 óta folyamatosan tart – értékelt Tussay Szilárd. „Törve bár, de azért vagyunk” – mondta, és felhívta a figyelmet arra, hogy azért tudja tartani a magyarság az ötszázalékos arányát, mert a román elvándorlás sokkal nagyobb.

Mindenkit emlékeztetett, hogy bár nyilván Isten kegyelméből maradt meg, de nekik is meg kell tenniük mindent. Biztatják a fiatalokat, hogy tanuljanak meg románul is, hiszen anélkül sem vitázni, sem meggyőzni nem lehet. Úgy vette észre, hogy az egyházi eseményeken könnyebben sikerült áthidalni a nemzeti ellentéteket, talán azért, mert Isten van a középpontban. Mindenesetre arra szólított fel, hogy ki kell tartani, és fel kell vállalni magyarságunkat.

A koronavírus-járvány kapcsán Sipos József arról számolt be, hogy érdekes válto-

zást láthattunk: korábban az alkalmakon próbálták elvenni a telefont a fiatalok kezéből, és voltak, akik az ördög eszközének gondolták, egy járvány alatt pedig rá kellett venni őket a telefonozásra, és meg kellett próbálni bevonni őket az online istentiszteletekbe. „Rájöttünk, hogy nem ott kell őket keresni, ahol eddig tettük. Már nem a Facebookon lehet őket megtalálni, hanem például az Instagramon” – mesélte Sipos.

Gyurcsis Júlia szerint egy idő után már a fiataloknak is elégük volt az internetes kapcsolattartásból, ezért amikor csak lehetett, kiscsoportos összejöveteleket tartottak, és elindítottak egy mentorprogramot, ahol szemtől szemben beszélgetnek fiatalokkal.

Gyurcsis Júlia annak a véleményének is hangot adott, hogy a magyarságot is ajándékba kaptuk. „Az, hogy én a Felvidékre születtem, nem véletlen. Mindenben képviselnem kell önmagam: a keresztény értékrendem és azt, hogy magyar vagyok” – mondta.

Sipos József szerint pedig Isten mindig épp annyi erőt ad, ami épp elég. Kárpátalján viszont az ő erőfeszítéseik mellett nem árt a külső segítség sem; a magyar állam óriási segítsége nélkül nem maradnának meg. Elmondta azt is, hogy az összejövetelek, Generális Konvent, mind-mind nagyon kellenek, hogy érezzék a támogatást, és „megmaradjunk ott, ahova az Isten rendelt minket”.

Mi tartja össze a reformátusokat?

„Az individualista világban a keresztyén közösség megélésének eseményei egyre fontosabbak. Kérdés, hogy hogyan tudjuk ezt református körökben megerősíteni” – hangzott el a Reformátusok Szárszói Konferenciájának plenáris kerekasztal-beszélgetésén.

A résztvevők arról beszéltek, milyen közösségteremtő eseményei, elemei vannak a református egyháznak, amelyek bírnak olyan erővel, mint a katolikusok számára a szentek kiemelt tisztelete vagy a búcsúk és zárándoklatok.

„Nekünk is vannak szentjeink, sőt jobb esetben mi magunk vagyunk azok, hiszen: az a szent, aki Istennek elkülönített, Jézussal élő ember” – reagált Földváryné Kiss Réka történész, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnöke arra, hogy a szentek tisztelete összekovácsolja a katolikus felekezethez tartozókat.

Harkányiné dr. Trajtler Dóra történész, a Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Karának adjunktusa úgy fogalmazott: a reformátusság az ókori egyház hitvallási iraitait sajátjainknak tartja, előzményként ismeri el. „Reformátusként is természetes, hogy közösséget élvezünk a mártírokkal, a Második

helvét hitvallás pedig beszél a szent életű emberek tiszteletéről.”

Forró László, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspökhelyettese úgy vélte, olyan egyházi események, mint a csíksomlyói búcsú vagy a Szent Jobb-körmenet a katolikus hit megtartását, a megmaradást se-

gítik elő. Bár az előbbi már elsősorban a magyarság megmaradására irányul, mint a hitére. „Szükség van az olyan eseményekre, amelyek megmutatják, milyen sokan vagyunk. Ez a gyülekezet nevelésében is lehetőség, hiszen jó, ha odatartozunk egy erőteljes felmutatni képes közösséghez.”

Az individualista világban a keresztyén közösségi megélésének még nagyobb szerepe van, egyeztek meg a jelenlévők, kiemelve: a református túlélés kulcsa, hogy a hívő családok gyermekeikbe elültessék a hit átadásának képességét.

Harkányiné dr. Trajtler Dóra szerint a református identitást az etikai tanításon keresztül lehet igazán átadni. „Amikor identitásváltásról beszélünk, és nem érezzük magunkat otthon az egyházunkban, azért lehet, mert nem vagyunk önazonosak: a gondolataink, szavaink és cselekedeteink nem állnak egymással összhangban. Ha összhangba tudjuk hozni ezeket, akkor olyan otthonosságérzés lesz bennünk, ami által segíthetünk jobban tenni a gyülekezeti életünket, a keresztyén baráti kapcsolatainkat is.”

BALOGH-ZILA TEODÓRA

FOTÓ: BAZÁNTH IVOLA

LMBT nyomulás

Az LMBT betűszó a nemzetközi szóhasználatban elterjedt LGBT magyar fordítása. A rövidítés feloldása: Leszbikusok, Melegek, Biszexuálisok, Transzneműek. Az elnevezés ezen szexuális és nemi rétegek összefoglaló megjelölésére használatos (Wikipédia). Amióta a címbeli, talán sokak számára irritáló meghatározás egyre inkább teret hódít, a témában igyekszem napirenden lenni.

Hivatásomnál fogva nem a Bibliai megközelítés alapján „szólok” (nehogy elfogultsággal legyek vádolható), hanem az iskolában, anatómia és biológiaórán tanultak szerint.

Érdekes módon az ateista-kommunista rendszer, bár ideológiailag távol állt a zsidó-keresztyén hitelvektől, nem érezte szükségét annak, hogy a férfi és női identitás kizárólagosságát megkérdőjelezze. Aztán jött a jól ki és átgondolt „demokráciaexport”, s úgy jártunk, mint jó néhány harmadik világbelinek aposztrofált állam, ahol egyebek közt a piac, a profit, a fegyver és gyógyszergyártás, eladás, a migráció üzleti szintre emelése, s újabban a balliberális eszmerendszer terjesztése jelentik a demokráciát. Melyre nézve annak idején Winston Churchill világosan megfogalmazta: „Ennél jobbat még nem találtak ki.”

Állítása sejteni engedi, hogy a demokrácia sem tökéletes társadalmi berendezkedés. Megítélésem szerint akkor bicsaklott meg a rendszer, amikor meghirdette az emberi jogok mindenekfelettségét, és nem rendelt mellé kötelességet, normalitást, rendet. Amikor nem tudatosította az emberekben az apostoli figyelmeztetést: „Minden szabad nékem, de nem minden használ...” (1Kor 6,12).

No de térjek vissza a címben megfogalmazott témához. Azon már nem csodálkozom, hogy egy kormány osztály alá kerül gyermekvédelmi törvénye miatt, annak tendenciózus értelmezése okán. Hogy világlátvány idején az Európai Parlamentben arról vitáznak, a férfiak szülhetnek-e. Hogy vitatéma az is: szabad-e, lehet-e óvodáskorú gyermekeket szexuális mássággal „érzékenyíteni”? Akár egy közkedvelt mese átírásával!

Azon viszont igen, hogy egyházaink hallgatnak. Hallgat a Vatikán, a Püspöki Konferencia, a Zsinat, néhány vérszegény megnyilatkozástól eltekintve. Holott nekünk is legalább ugyanolyan intenzitással kellene „nyomulnunk”, ahogy ezt az ominózus mozgalom teszi. Tisztelet a kivételnek, mondom némi szarkazmussal, ugyanis a svéd egyház kijelentette: Márpedig az ő önmeghatározásuk „transzszexuális”.

Komolyra fordítva a szót, ideje lenne egy ökumenikus felsereglésnek.

Nem beszélve arról, hogy ez a folyamat az egészséges családmódel – apa, anya, gyermekek – követendő példáját ássa alá, sőt egyenesen frontális támadást indít ellene. Vajon miért?? Mert Ravasz László szerint: „A család... szuverén terület... e szentély előtt tisztelettel meg kell állania minden impériumnak...”, még az ultraliberalizmusnak is!!

Ébresztő! Mára már a társadalomnak szinte nincs olyan szelete, melybe az ultraliberalizmus újabb „termékei” ne próbálnának betörni. Elég a sportolók vagy művészek világára gondolnunk.

Ébresztő! Ha nem figyelünk, egy más jellegű erkölcsi válság idején Ady által leírt igei fogantatású végzet teljesebben be rajtunk: „Nyújtózz meg és riadj föl / Szegény, vonagló álmú gyermek: / Alvó, vén emberes Föld. / Valami rontó csoda vert meg, / Valami álm-babona / S arcodon gyilkosan tepernek / Révületeknek katonái / (...) // Csak nyújtózz és riadj föl, / Homlokod hideg verejtékét / Töröld le néma-hökkenőn / S aztán szemeid néve-nézzék / Az Istent s egyéb találásid (...)” (A Föld ébresztése)

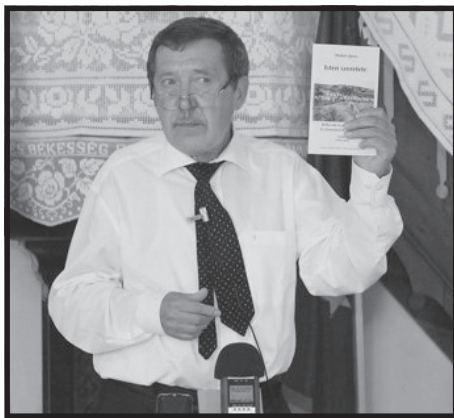
VARGA KÁROLY

A boldog feltámadás reményében

Életének 66. évében, rövid szenvedés után ment el a minden élők útján

DR. MOLNÁR JÁNOS,
az őszövség professzora.

A zsoltairos vallomása legyen a gyászolók vigasztalására.

„Mert nem hagyod lelkemet a Seolban; nem engeded, hogy a te szent ed rothadást lásson. Te tanítasz engem az élet ösvényére, teljes öröm van tenálad; a te jobboldon gyönyörűségek vannak örökké”
(Zsolt 16,10-11).

„És maga Isten lesz velük, és letöröl minden könnyet az szemükről, és a halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak” (Jel 21,3-4).

A kegyelmes és életet munkáló Isten vigasztalását kérve fejezzük ki együtt-érzésünket Petrikó Ildikó munkatársunknak, édesapja,

PETRIKÓ JÓZSEF
hajdani Nagyváradi-réti főgondnok

elvesztése miatti gyászában. A gyászoló család érezze és tapasztalja meg Isten könnyeket letörő jószágát.

A HARANGSZÓ SZERKESZTŐSÉGE

„Hogy vagyunk, mama?” – avagy több tiszteletet az időseknek!

Talán könnyebb azokon a nyelveken illően megszólítani egy idős embert, amelyekben a vezetéknev mellett nem válik modorossá a megszólításra utaló szó.

A Mrs. Taylor, a Frau Schneider, a Signora Sarto soha nem fog sután hangozni. De magyarul nem mondhatjuk egy idősebb nőnek azt, hogy Szabó asszony, legfeljebb Szabóné, Szabó néni vagy egész egyszerűen asszonyom. Ám az általános mégis inkább az, hogy anyanyelvünkön egy bizonyos kor fölött mindenkit mamának vagy papának, jobb esetben néinek vagy bácsinak szólítanak a fiatalabbak.

Ez már régóta zavar. Legutóbb akkor szembesültem e jelenséggel, amikor idős, a nyolcvanadik életévét már jócskán betöltött édesanyámat kísértem az orvoshoz. A rendelőben – bár anyám összes adata a doktornő és az asszisztens kezében és számítógépében volt, vagyis tudták a férjezett és a lánykori nevét is, mégis – végig következetesen mamának szólították.

„És a mama milyen gyógyszereket szed?”
„A mamának korábban is volt ilyen panasza?”
„A mama mióta hord szemüveget?” És ez így ment végig. Félig nekem címezték a kérdést, pedig az első, bemutatkozó mondatnál elmondtam, hogy a beteg lánya vagyok, anyám a szellemi képességei teljes birtokában van, vagyis attól, hogy idős, tud válaszolni a kérdésekre.

Az egészségügyi dolgozók hangjában egyébként nem éreztem bántó szándékot, mégsem tudnám azt mondani, hogy udvarias formula volna a mamázás és a papázás.

Természetesen van ennek a megszólításnak kevésbé tisztelettudó hangnemből előadott változata is.

Kedves ismerősöm mesélte, hogy az ő édesanyját, aki alig töltötte be a hetvenet, és egyáltalán nem néz ki idős néinek, a zebránán mamázta le egy autós, így szólva ki az ablakon: „Na, induljon már, mama!” Az ismerősöm édesanyja még körbe is nézett, vajon ki a címzettje ennek a felszólításnak, de mivel más nem állt mellette, így tudomásul vette, hogy attól a naptól kezdve már ő is simán lemamázható.

Nyelvünk rendkívül gazdag, udvariassági formulákban sem szenvedünk hiányt. S ha igaz is, hogy más nyelveken egyszerűbb megszólítani akár egy fiatalabb, akár egy idősebb embert, mégsem akkora ördögösség magyarul sem megtalálni a helyes kifejezést, amely nem hangzik sem furcsán, sem túl előkelően, sem modorosán, de nincs pongyolán bizalmaskodó, lenéző vagy degradáló felhangja. Sőt, nem olyan bonyolult bizonyos helyzetekben feltenni azt a kérdést sem: „Hogyan szólíthatom?”

KONCZ VERONIKA

(A cikk a kepmas.hu-n jelent meg.)

Fricska – Ha szabad kérnem

Gyarmati Andrea, hajdani remek úszó, aki több évtizede már orvosként praktizál, így emlékezett vissza egy kórházi viziten elhangzott párbeszédre egyik írásában:

„»Hogy van, Tibor bácsi?« – kérdezi az egyik beteget az osztályvezető orvos. »Köszönöm, jól« – jön a válasz, majd mondja a doktor

keresztnevét, szintén mellébiggyesztve a bácsi szót. Jaj, itt botrány lesz, érzem. De nem, mert a doktor úr csupán egy helyreigazítást eszközöl, ezt mondja: »Talán adjunktus úr, ha szabad kérnem.« »Semmi akadály – szól a beteg. – Én viszont kérnem, hogy vagy főmérnök úr, vagy igazgató úr legyek, mert az vagyok. Persze, ha szabad kérnem.«”

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő: Ghittea-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Dr. Békefy Lajos, Erdei-Árva István Béla, Fábián Tibor, Tokár Sándor, Törös Beáta, Wagner Erik. Szerkesztőségünk postacíme: BH-410202 Nagyváradi, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0765-926002, 0259-435386. E-mail: harangszo.ujzag@gmail.com Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszoujsag.wordpress.com. Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szent István Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkes hivataltalok keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.